

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisal in dopisal se pošilja: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 22.

V Ljubljani, dne 29. maja 1913.

Leto XXVI.

Zveza z Nemčijo.

Naša država je zvezana z nemško. Dozdaj smo vedno slišali, da se s to zvezo vzdržuje mir v Evropi. Poleg Nemčije ima Avstrija še Laha za zaveznika, ki se ima temu zavezništvu zahvaliti, da so letos naši vojaki z ogromnimi stroški obvarovali laške koristi v Albaniji. Ne rečemo, da ni bila res svojčas trozveza Avstrija—Nemčija—Italija miru v obrambo, tega pa tudi nihče tajiti ne more, da so se po balkanski vojski razmere silno predručile. Turčije, ki se je naslanjala na trozvezo, ni v Evropi takorekoč nič več. Namesto nje imamo mlade, krepke države, ki ne bodo delale turške politike, marveč ki se hočejo postaviti na lastne noge.

Ob času vojske se je velikokrat pokazalo, da je trozveza slabša od angleško-rusko-francoske skupine. Domala v vseh rečeh je ta skupina zmagovala pri dogovorih v Londonu, prav posebno pa pri albanskem vprašanju. Za Avstrijo je albansko obrežje res velikega pomena, a tako kot se je zdaj ta reč rešila, bo na vse strani slabo. Po pravici in po zdravi pameti nima Albanija za nikogar drugega pomena, nego za Avstrijo, Italijo in balkanske države. Zdaj se pa vmešavajo vse evropske velesile vanjo, in sicer z jasnim nasprotjem proti naši državi.

To ne bo dobro in če pojde tako dalje, bomo imeli vedno več sovražnikov in vedno manj prijateljev in hudim, nevarnim časom se ne izognemo. Treba bo kreniti na druga pota in predvsem bo treba preurediti naše razmere do drugih držav.

Odgovorimo najprej na vprašanje, zakaj pa Angleška-Ruska-Francoska prezirajo našo državo, zakaj ji načajajo in mečejo polena pod noge. Odgovor je lahak: Imenovane države nas zato odriavajo, ker hočejo s tem zadeti Nemčijo, s katero smo zvezani. Pred svetom veliamo

pravzaprav kot nemška država. Kolikor daleč segajo naše meje, tako daleč sega po javnem mnenju tudi nemški vpliv in nemška moč. Okrepljenje naše države pomenja svetu okrepljenje nemštva in njeno oslavljenje oslavljenje nemške moči. Ta misel ima svojo dejansko podlago v nemški politiki naše države. Zunanje lice je nemško in v nji še vedno sedi Nemec, dasi ga je po številu precej manj, nego drugih narodov, na prvem stolu. Ta politika, ki umetno vzdržuje nemško gospodstvo v državi in ki pritiska nenemške narode, je za Avstrijo smrt. Ona ji dela sovražnike, ona jo slabi in ji pije srčno kri. Poglavitna korenina, ki iz nje poganja, je pa nesrečna razdelitev Avstrije v dve polovici, našo in ogrsko. Na Ogrskem gospodujejo Madjari, toda na zunaj pa delajo Madjari z Nemci eno politiko; svojo moč naslanjajo na nemštvo proti Slovanom in samo v zvezi z nemštvom si upajo ohraniti svoje krivično gospodstvo. Ko bi ne bilo naše cesarstvo razdeljeno v dve državi, bi Avstrija na zunaj ne imela nemškega lica in s tem bi tudi ne imela vseh tistih držav med svojimi nasprotnicami, katere nemštva ne marajo. Nemci so si res nakopali s svojo brezozirno in oholo politiko vse polno nasprotja na glavo. Nihče jih na svetu pravzaprav ne mara. Zavoljo tega pa trpimo tudi mi. V državni zbornici je pred tednom dni naš poslanec dr. Korošec ob sklepu svojega govora izrekel besede, ki morajo ostati vodilne za našo politiko. Dejal je: »Na razvalinah dualizma zgradimo novo Avstrijo.« Na teh razvalinah vzrastla Avstrija ne bo imela na zunaj nemškega značaja, ne bo že po svojem licu nemška država in zato ne bo več izzivala nasprotja vseh, ki Nemcev, kakršni so zdaj v svoji politiki, ne marajo. Zdaj smemo reči, da je največja nevarnost za vojsko ravno nemška oblastnost in brezozirna oholost. Naša zveza z Nemčijo nam v sedanjih razmerah ne varuje več miru.

marveč nam v zunanji politiki naravnost škoduje; nevarnost velike svetovne vojske ž njo ne samo ni odstranjena, marveč se le še pomnožuje.

Pa tudi v našem gospodarstvu se pozna ta zveza samo po slabem. Celo nemški časopisi so začeli zadnji čas tožiti, da je denar v naši državi zato tako drag, ker nam Angleži in Francozi, ki ga imajo dovolj, nečejo posojati. To smo mi že večkrat poudarjali, samo s tem dopolnilom, da smo tudi povedali, da nam je zaprt angleški in francoski denar edino zato, ker Francozi in Angleži nečejo podpirati Nemčije, ki je zvezana z našo državo. Tako nas imajo za eno, da posojilo v našo državo štejejo kot bi koristilo Nemčiji. Rusi dobivajo s Francoskega denar poceni na posodo za državne potrebe, pa tudi za obrt in trgovino. Denar je na Ruskem vsled tega poceni; obrestna mera znaša vkljub temu, da so imeli ogromne izgube na Japonskem, za posojila po $4\frac{1}{2}$ —5 %. Pa primerjajmo s tem naše razmere! Obrt in trgovina se ne moreta razvijati. Nemška država rabi ves denar doma; brez dvojbe je še avstrijskega kapitala mnogo v nemških podjetjih, ki mnogo bolj napredujejo nego naša. Država pa potrebuje zase od dne do dne več na posodo. Potem seveda ni čuda, da je denar drag. Taka je, če se odbijejo premožni prijatelji. Judje in kapitalisti so doslej pri nas podpirali in greli nemško misel. Zdaj jih bodo bridke izkušnje morale izmodriti. Treba bo kreniti na drugo pot v notranji in zunanji politiki. Nemčija je napredovala, mi smo pa ostali zanemarjeni. Milijone naših izseljencev so spravile nemške parobrodne družbe, najboljše naše moči je vpregel Amerikanec sebi v dobičkanosno službo; edini svet, ki se nam ponuja v gospodarsko povzdigo na Balkanu, naj pa odbijemo zato, da si ohrani država nemško lice in da se Lah polasti Albanije.

O tujskem prometu.

V zadnjih letih se zelo dviga tujski promet po raznih krajih naše domovine. Vodstvo ima v rokah nalašč v ta namen ustanovljena »Deželna zveza za tujski promet« v Ljubljani, kateri stoji na strani naš deželni odbor, vnet za vsak pošten napredek.

Druge dežele, na primer Švica, se imajo zahvaliti za svoje blagostanje v veliki meri tujskemu prometu. Tudi naši deželi bo dobro urejen tujski promet važen vir dohodkov.

Dobra pitna voda, lepe ceste, varstvo planin, električne centrale itd. bodo tudi tujcem nudile vse udobnosti. — Seveda je dolžnost prizadetih občin, da s primernimi uredbami privabijo v svoje kraje kar največ izletnikov. Poseben odsek občinskega odbora naj bi skrbel za sprehajališča, snažna pota, zdrava stanovanja, za primerne cene v gostilnah, pri izvoščekih, pazil naj bi pa tudi, da tujec, ki dela škodo po polju ali travniku, plača kmetu odškodnino. Denar, ki ga naloži občina v povzdigo tujskega prometa, se navadno dobro obrestuje, in le čudaki morejo biti v današnjih dneh nasprotniki te važne panoge narodnega gospodarstva.

Večkrat se čuje, da so tujci ljudstvu v slab zgled: se manj spodobno vedejo, ne obiskujejo službe božje, se ne odkrijejo, kadar zvoni itd. Sploh se tupa trdi, da pada verska gorečnost v krajih z razvitim tujskim prometom. Deloma je to resnično, vendar vemo, da se ogromna večina tujcev prav pošteno vede in ni poštenemu človeku v spodtiko. Radi posameznih izgublencev pa ne bomo zavrgli občekoristne stvari. Saj je znano, da žalibog nekateri celó božja pota izrabljajo v svoje namene. Ali bomo zato omalovaževali romanja? Liberalci imajo pač tako navado, izvirajočo iz sovraštva do vsega, kar je krščanskega. Mi jih seveda ne bomo posnemali, ampak bomo priporočali ljudstvu kakor z vso vnamo božja pota, tako tudi tujski promet.

Slabih navad se oprijemlje v prvi vrsti oni, ki ni dovolj poučen, ki ni v organizaciji. Drugi kraji nam kažejo, da ostane ljudstvo krščanskozavedno vzlic tujskemu navalu, ako je združeno v izobraževalnih društvih in družbah vse: možje, žene, mladenci, dekleta, mladina. Torej več organizacijskega dela za dobro stvar!

Kmetstvo ljudstvo ima od prometa s tujci precej koristi, četudi največ v indirektni smeri. Kjer je razvit tujski promet, se naseli mnogo obrtnikov, ki plačujejo velike direktne davke in — občinske naklade, kar našemu kmetu, ki bi moral pri plačevanju drugače še veliko globlje seči v žep — ne more biti vseeno. Tujski promet je poleg tega tudi zelo dvignil cene poljskim pridelkom, živini itd., kar je tudi v prid poljedelca. Sicer pa mora biti vsaka sosenska vesela, ako se dvigne denarna moč občine, naj prejema denar naravnost v roke že potem kmet, obrtnik, voznik ali kdorkoli občanarjev.

Bož ni ustvaril prelepih naših krajev za to, da jih zapremo pred svetom s kitaj-

skim zidom. Naj le pridejo tujci k nam in naj občudujejo krasoto božjega stvarstva. Za plese in ponočevanja jim naši zavedni župani ne bodo dajali licenc, ampak sprejeli jih bodo z veseljem in z upanjem, da bodo vedeli kot gostje upoštevati krščanski značaj naših pokrajin. Mogoče bo zakrknjeno srce nesrečnega tujca ob pogledu na čarobne planine in na nebeško lepo okolico zopet spoznalo Njega, ki je v svoji modrosti in dobroti ustvaril nedosežnolepo našo domovino.

Proti lovu bank na kmečki denar.

Ena največjih dobrot za kmečko ljudstvo so kmečke hranilnice in posojilnice. Ko bi teh ne bilo, bi bila danes večina kmečkih domov in posestev prodana ali pa v rokah špekulantov, judov in odrtnikov. Jasno pa je, da morejo domači denarni zavodi kmetom samo v tem slučaju pomagati, ako kmetje svoj denar doma nalagajo. Zадnje čase so pa začele razne banke prežati na kmečki denar kakor zlodej na grešno dušo in ga odtegovati domačim posojilnicam. Banke nimajo denarja, ker ga zabijajo v velike zgradbe, fabrike in trgovine in ga skušajo dobiti od kmeta. Navadno ponujajo po pol odstotka več kakor domači zavodi, in ljudje gredo večkrat na ta lim in izroče denar v tuje roke.

Domačim zavodom na ta način primanjkuje denarja, posojila, zares potrebna in nujna, se odrekajo vsled pomanjkanja denarja, in kdo je nazadnje udarjen, naš kmet.

Proti tej škodljivi in umazani gonji za kmečkim denarjem, katero čutijo posebno kmečke zadrugе, je dvignila svoj glas zastopnica avstrijskih zadrug, »Splošna zveza kmetijskih zadrug na Dunaju« pri kateri so učlanjene tudi naše slovenske zadrugе.

Upravni odbor te zveze je sklenil v seji dne 6. maja poslati c. kr. vladu na Dunaju sledečo nujno prošnjo: 1. Naj ne daje več bankam dovoljenja za sprejemanje hranilnih vlog na izdane hranilne knjižice; 2. naj omeji bankam pravico ustanavljati podružnice; 3. naj prepove bankam nabiranje vlog po agentih, ki gredo za njimi od hiše do hiše; 4. naj skrbi na primeren način, da bodo posamezne banke strogo izvrševale obstoječe predpise o najmanjšem znesku hranilnih vlog; 5. naj prisili banke, da bodo ustanovile v varstvo hranilnih vlog poseben petodstotni rezervni zaklad.

Mogoče je, da bo vlada storila kak korak proti tej konkurenci bank, verjetno pa ni. Vlada sama je odvisna od bank, ker mora vsled državnih dolgov večkrat potrkati na njih možno in se zelo pomišlja bankam na prste stopiti. Pač pa upamo, da bo zmagala zdrava pamet in razsodnost našega kmeta, da ne bo zalagal bank s svojim denarjem in sam sebi kopal — grob.

Političen pregled

DRŽAVNI ZBOR.

Poročilo ministrskega predsednika. — Razprava o zunanjem položaju.

Vsa Avstrija je napeto pričakovala, kaj poreče naš državni zbor k sedanjemu zunanjemu položaju. Vladni in višji krogi so se bali te razprave in so jo hoteli preprečiti. Vendar je v proračunski debati dobila zbornica priliko, da pove svoje mnenje.

V torek, 20. t. m. podal je najprej grof Stürk, naš ministrski predsednik, poročilo o zunanjem položaju. Poročilo pa je bilo čisto splošnega značaja, tako da kljub mnogim besedam ni ničesar povedal, vsaj kaj novega ne. Poudarjal je, da se je država držala načela, da naj Balkan res dobé balkanski narodi. Zato da je hotela tudi za Albanijo samostojnost. Trdil je tudi, da je Avstrija kljub vsem težavam kolikortoliko dosegla, kar je hotela.

Končno je pozival ministrski predsednik poslance, naj se ozirajo na ugled države in naj s svojimi besedami ne poslabšujejo zunanjega položaja.

Jugoslovansko vprašanje na površju.

Po govoru ministrskega predsednika vnela se je obširna debata, ki je trajala več dni. Poslanci so se omejevali bolj na kritiko našega notranjega položaja. Zunanji položaj so presojali le bolj z ozirom na posamezna vprašanja domače avstrijske politike.

Zlasti so vsi poudarjali važnost jugoslovanskega vprašanja. Tudi sovražniki Jugoslovancev se niso mogli vzdržati, da ne bi priznali, kolike važnosti je za našo državo, če z Jugoslovani postopa pravično. Z ogorčenjem so voditelji strank kazali na Hrvaško, kjer vlada sama s svojim nasiljem vzgaja ljudstvo k sovraštvu do Avstrije.

Govor dr. Korošca. — Naše upanje dinastija.

V imenu Slovencev je govoril dr. Korošec. Prišel je izmed vseh govornikov prvi na vrsto in tudi vzbudil s svojimi izvajani največ pozornosti.

Najprej Korošec obsoja, da grof Stürk v svojem govoru ni našel besedice za Jugoslovane in vendar je jugoslovansko vprašanje v tem trenutku največje važnosti. Nato pravi naš poslanec, da naših neuspehov v zunanji politiki niso krivi samo diplomati, ampak da je vsa država v svojem jedru bolna. Ker je Avstrija razdeljena na dva dela, v avstrijsko in ogrsko polovico, in sicer razdeljena zato, da lahko Slovence in Hrvate ponemčuje, oziroma pomadžari, zato tudi ne more na zunaj pokazati svoje moči. Naloga Avstrije je bila, da si pridobi Balkan, a to nalogo so prevzeli Madžari, ki so sovražniki balkanskih Slovanov. Kako naj ti pridobe tam doli prijateljev? Ko so zmagovali Slovani Turke na Balkanu, smo Slovenci to pozdravljali, zato pa so nas razkričali za veleizdajalce. Kako naj najde potem naša politika prijateljev na Balkanu? — Nato

opozarja dr. Korošec na zatiranje koroških in štajerskih Slovencev in na hrvaške razmere ter pravi: »Jugoslovani ne silimo ven iz monarhije, zahtevamo pa, da uživamo v Avstriji iste pravice kakor drugi narodi.«

Nazadnje pa je povedal pomembne besede. »Mi ne pričakujemo, da bi vlada in stranke izboljšale naš položaj, da bi nam dale pravice. Celó od krščanskih socialcev ne moremo tega upati. Eno upanje imamo še, in to je dinastija, cesarska hiša. Ta more, oprta na močno armado, rešiti jugoslovansko vprašanje in rešiti Avstrijo. Naša monarhija se mora preosnovati v federalističnem smislu, to je: avstrijski narodi morajo dobiti toliko samostojnosti, da se lahko ubranijo premoči Nemcev in Madžarov.«

Drugi govorniki. — Nemci proti težnjam Jugoslovanov. — Krščanski socialci. — Lah. — Dr. Kramar.

Po prvih govorih, ki so jih govorili voditelji strank, je zanimanje za to politično razpravo ponehalo, ker so začeli govorniki ponavljati že povedano. Iz naslednjih govorov omenimo le nekatere.

Za dr. Korošcem je govoril nemški voditelj dr. G r o s s. Ta je nastopal, kakor se pravzaprav razume samoposebi, proti temu, da bi se dala avstrijskim narodom pravična federalistična ustava. Pravi, da bi bilo to Avstriji nevarno in v korist Rusiji. Nemci da se za tako izpremembo ne bodo zavzeli. — Ta govornik je tudi zelo napadel našo diplomacijo.

Nemški krščanski socialci so kazali v svojih govorih predvsem nevoljo radi dogodkov v Gradcu. Zahtevali so v odločnih besedah, da se napravi na vseučiliščih red. Grozili so tudi vladi, da drugače izstopijo iz vladne večine.

Izmed Lahov je govoril Pitako. Ta se je predvsem bal Slovencev in Hrvatov, češ, da Lahe zatirajo. Hud pa je bil tudi na vlado, ker še sedaj nimajo Lah. vseučilišča v Trstu.

Znani češki politik dr. K r a m a r se je pečal s slovansko nevarnostjo, ki se je Nemci boje. Povedal je vladi, da ne bodo Slovani nikomur nevarni, če bo avstrijska politika prava. — Isti govornik je opozarjal na to, kako nevarno je dogovarjanje z Lah. za albansko mesto Valono.

DRUGI POLITIČNI DOGODKI V AVSTRIJI.

Volitve na Primorskem.

Dne 8. junija se bodo začele v Trstu in tržaški okoličnici volitve v mestni svet, ki je obenem tudi deželni zbor za te kraje. Svoje kandidate so postavile tri stranke: Lah. Slovenci in socialni demokrati, katerim pripadajo laški in slovenski socialisti. Nemci topot niso postavili kandidatov, pač pa bodo podpirali laške kandidate. Tržaški Slovenci so navezani samo na lastno pomoč in si morajo vsako trohico pravice z veliko silo in porpežljivostjo priboriti. Zetli je, da bi jim bila volilna sreča mila in da bi zmagali povsod s svojimi kandidati in dobili tako pogum za nadaljnjo naporno narodno delo ob našem slovanskem morju.

Volivna reforma v Galiciji. — Poljski škofje proti judom.

Poročali smo že, da je gališki deželni zbor razpuščen in da so razpisane nove volitve. Dostaviti moramo, kar se piše o nastopu poljskih škofov. Mnogi zvrčajo nanje krivdo, da ni sprejeta nova volivna reforma, ker da so izjavili, da ne glasujejo zanjo. — Razmerje v gališki zbornici namreč je tako, da se brez glasov petih poljskih škofov ne more izpremeniti volivni red.

Ko so jih listi napadali, so škofje javno povedali, zakaj niso za izpremembo. Novi volivni red je namreč tak, da bi prišlo v deželni zbor najmanj 20 judov. Pa tudi drugi poslanci bi bili od judov odvisni. — V korist judov pa škofje nočejo dati svojih glasov, ker bi bilo to v škodo kristjanov.

Razpor na Hrvaškem.

Nesrečna Hrvatska ne pride do miru. Ni dovolj, da jo stiska Cuvaj, tudi hrvaške stranke med seboj se bojujejo na vse mogoče načine. Zadnje dni pa je nastal razdor celó v hrvaški stranki prava, ki je najodločnejša nasprotnica Cuvajeve samovlade. Vzroki razpora še niso pojasnjeni. Tudi je negotovo, kdo nosi glavno krivdo. Zdi se pa, da je eden glavnih vzrokov to, ker so bili v stranki možje različnih svetovnih nazorov. — Drugi trdijo pa nasprotno, da je vzrok razpora podkupljivost nekaterih članov.

BALKANSKE ZMEDE.

Zbližanje Srbov in Bulgarov. — Pisava vladnih listov.

Razpor med Srbi in Bulgari radi Makedonije traja dalje. Vendar se zdi, da se je zadnje dni prepir nekoliko omilil. Vsaj iz pisave vladnih listov, srbske »Samouprave« in bulgarskega »Mira«, bi se to lahko sklepalo. Ta dva lista namreč oba pišeta pomirjevalno. Zlasti poudarjata, da naj časopisje ne množi sovraštva med obema narodoma. Državniki da se trudijo na obeh straneh za mirno poravnavo.

Grki in Bulgari.

Med Bulgari in Grki se praske in meji boji večkrat vrše. Tako so 22. t. m. Grki napadli bulgarske čete pri Volčisti. Bulgari bržkone niti boja niso hoteli. Ko so pa Grki poškodovali železniški tir in brzojavno zvezo, so jih Bulgari pošteno nabili in zapodili nazaj do morja, do orfanskega zaliva.

V Solunu so hoteli Bulgari te dni prrediti neko proslavo v čast sv. Cirilu in Metodu. Toda Grki so to prepovedali. — Tako ti vedno množe nasprotje.

Konkordat med Srbijo in Vatikanom.

Pod Srbijo je prišlo v tej vojni precej katoliških kristjanov. Ker se Srbi boje, da bi se za te kdo ne zavzemal izven Srbije, zato so sklenili, da sklenejo z Rimom sami posebno pogodbo, konkordat, po katerem zagotovi katoličanom država vse potrebne pravice. — Srbska vlada je predpriprave za konkordat končala in začno se pogajanja z Rimom. Srbi so se menda pokazali v določbah konkordata še precej pravične do katoličanov.

Mirovni načrt deloma izpremene.

V Londonu so že zbrani delegatje balkanskih držav, da sklenejo mir. Splošno vsi upajo, da se to kmalu zgodi brez večjih težav. Seje so menda zelo pogostne. — Vendar hočejo balkanski zavezniki, da se prej nekatere podrobnosti v mirovnem načrtu, ki je bil že prej sprejet, popravi. Gre se za izpremembe, ki se jim velesile najbrž ne bodo upirale. Pri finančni konferenci v Parizu, ki bo odločevala o gospodarski rešitvi mirovnega vprašanja, hočejo zavezniki tudi svoj glas. Potem pa hočejo tudi Srbi, da se jim pravice do železnice v Albaniji zagotove.

BAGDADSKO VPRAŠANJE PA ANGLIJA IN NEMCIJA.

Nemška država je živela s Turčijo zadnja leta v velikem prijateljstvu. To prijateljstvo je Nemčija porabila v svojo korist, posebno v korist svoji trgovini. Nemci so izposlovali od Turkov dovoljenje, da zgrade iz Carigrada preko Male Azije železnico v Bagdad. Obenem pa tudi nekaj stranskih prog. Železnica do Bagdada je velikkanske važnosti za trgovino. S tem je namreč odprta nova trgovska pot v Indijo, ki je krajša kot po morju. Nemci pa so imeli v mislih tudi to, da pritisnejo Angleže, kateri imajo Indijo v rokah.

Razume se, da so Angleži ta nemški načrt gledali postrani. Sedanja vojsko pa so porabili modro v to, da zavarujejo z novimi pogodbami Indijo pred nemškim vplivom. Dogovorili so se s Turki, da ne smejo Nemci delati železnice prav do Perzijskega zaliva, tako da bi potem lahko po morju prišli v Indijo. Železnica se mora poprej nehati. Potem so si pa tudi zagotovili precejšen vpliv na železniško upravo samo, da ne bo železnica preveč škodovala angleški trgovini. Obenem pa so Angleži s pogodbo pridobili državico Kuvaht, ki je bila doslej turška. Preko te deželice bodo morali Nemci do Perzijskega zaliva, do morja.

To vprašanje je največje mednarodne važnosti, ker si nasprotujejo tu koristi dveh največjih držav in se za to bojuje tih boj med obema že mnogo let. Najbrž se bo vprašanje sedaj čisto mirno rešilo. Pridobili pa bodo Angleži.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.
(Dalje.)

Po zajutreku smo šli tudi mi k počitku in vstali šele za kosilo. Po obedu smo se podali z možmi, ženskami, mladeniči in dekleti na bojišče; imeli smo namen, pokopati naše mrtve, Masajce pa pometati v reko Tano, ki je tekla kakih petdeset korakov daleč od krala. Prišedši na bojišče smo prepodili na stotine vranov in jastrebov, ki so se prišli milje daleč gostit.

V svečani tišini smo pokopali mrtve in Tomiča smo izbrali, da je molil molitve za rajne. Mrtve Masajce smo pa naložili na voz, vprežen z volji; petkrat smo jih naložili, vsakokrat kakih petdeset trupel ter jih odpeljali v Tano. Iz tega je bilo sklepati, da jih je le malo moglo odnesti zdravo kožo. Krokodili so imeli tisto noč dobro večerjo. Eno zadnjih trupel, ki smo jih naložili na voz, je bilo truplo stražnika na gornjem koncu krala. Tomič mi je povedal, da ga je pobil na ta način, da se je splazil k njemu in ga zabodel, kakor Umslopogas svojega pri velikem vходу.

S poslednjim truplom, ki je plaval po Tani, se je končal ves dogodek našega napada na masajsko taborišče. Njihove sulice in ščite smo zbrali in jih odpeljali na Makenzijev dom. Pri tem pa ne smem pozabiti nekega dogodka z Alfonzom. Ko smo se vračali od pogreba naših masajskih prijateljev, nas je pripeljala pot mimo votlega drevesa, kjer je bil zjutraj skrit mali Francoz. Zgodilo se je, da je šel mali mošič z nami, da nam pomaga pri našem poslednjem neprijetnem poslu, in sicer z mnogo boljše voljo, kakor jo je kazal, ko je šlo za žive Masajce. Za vsako truplo, ki ga je nesel na voz, je imel primerno zabavljico. Ta Alfonz, ki je nosil mrtve Masajce na voz in iz voza v reko, ni bil več tisti Alfonz, ki je zjutraj na žive in mrtve bežal pred živimi Masajci. Bil je vesel in dobre volje; ploskal je z rokami in prepeval, ko je metal mrtvece v vodo. Bil je sploh tak, da se mi je zdelo primerno, dati mu umesten nauk, ki bi ga pomnil; zato sem nasvetoval, da ga postavimo pred vojno sodišče zaradi njegovega jutranjega junaštva.

In res smo ga odpeljali k drevesu, v katerega se je bil zjutraj skril, in ga postavili pred sod. Sergij Vojnovič mu je v izbrani francosčini naštevajo njegovo nezasišano strahopetnost ter neprimerno obnašanje, zlasti ker je izpustil iz ust cunjo in tako s svojim šklepetanjem zob skoraj zbudil Masajce iz spanja, tako da ni dosti manjkalo, da nam ni prekrižal naših načrtov. Končno ga je pozval, naj celo stvar natančno pojasni.

Ako pa smo mislili, da pripravimo Alfonza v stisko ter ga izpostavimo javni sramoti, smo se bridko varali. Priklonil se nam je, popraskal za ušesi, smejal se ter priznal, da se utegne njegovo obnašanje na prvi pogled zdeti čudno, v resnici pa ni tako, ker ni šklepetal z zobmi iz strahu — o, moj Bog, nikakor ne iz strahu! Čudil se je, da more sploh kaj takega priti gospodom na misel, kajti zobje so mu šklepetali le zaradi jutranjega hladu. Kar se tiče cunje, bi jo bil gospod Borovski čisto gotovo tudi vrgel iz ust, da bi bil le okusil to mešanico raznih smradov, olj, masti, smodnika itd. Toda on jo je kljub temu hotel obdržati v ustih, dokler se mu žalibog naposled ni uprl

želodec in mu proti njegovi volji v nenadni slabosti vrgel zamašek iz ust.

»Ti, mali lopov, kar nehaj!« je zarentačil Vojnovič in se na vse grlo zasmel; nato je pa stopil bliže in ga stresel za uho, da je dečko kislega obraza zbežal od nas.

Zvečer sem obiskal Makenzija, ki je precej trpel vsled ran, ki jih je spretno zdravil naš prijatelj Tomič. Začel mi je praviti, da mu je vsled tega dogodka dozorel v glavi sklep, da bo prodal posestvo drugemu, sam pa se vrnil domov na Angleško.

»Veste, gospod Borovski,« je rekel, »tako sem sklenil davi, ko smo se plazili nad speče divjake. Ostal sem živ in pomagal rešiti svojo Rozalko, a sedaj sem sit teh divjakov in Afrike. Mislim sem že, da smo vsi izgubljeni, ali z božjo in s pomočjo vas štirih smo srečno prišli iz boja. Trden namen imam, da izvršim svoj sklep, če ne se nam prigodi še kaj hujšega. Poleg tega, gospod Borovski, med nami rečeno, glede premoženja ne stojim slabo. Trideset tisoč funtov (720.000 K) sem vreden danes in vsak vinar sem zaslužil s pošteno kupčijo, kajti življenje tukaj me ne stane skoraj nič. In dasi mi bo težko zapustiti ta kraj, ki sem ga tako povzdignil, in ljudi, ki so se mi tako priljubili, pojdem vseeno.«

»Castitam vam na vašem sklepu,« sem odgovoril, »in to iz dveh vzrokov; prvi je, ker imate dolžnosti do svoje žene in hčerke, zlasti do poslednje, ki mora dobiti primerno vzgojo; drugi pa je ta, ker sem tako gotovo, kakor tukaj stojim, prepričan, da bodo Masajci prej ali slej skušali maščevati današnje klanje. Peščica se jih je gotovo rešila, in ti prinesejo svojcem osodepolno vest, in posledica bo, da se nekega lepega dne dvignejo nad vas, da vas pokončajo. Utegne se zgoditi, da bodo morda odlašali s tem kako leto, ali enkrat gotovo pridejo. Tudi jaz bi šel iz te divjine, čeprav bi imel samo ta vzrok. Če izvedo, da vas ni več tukaj, nemara pustijo kraj pri miru.«

»Prav imate,« je odvrnil Anglež; tekem enega meseca morda že odidem odtod. Toda s težkim srcem bom odhajal, s težkim srcem.«

(Dalje prih.)

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

ENAJSTO POGLAVJE.

Nadaljno umikanje. — Izguba telečnjaka in srečanje znanke. — Skrajna pobitost. — Sam.

Dne 18. novembra, dan po bitki pri Krasnoju, smo z dnevnim svitom zapustili svoja prenočišča. Pot je bila zopet zelo težavna in žalostna. Bilo je južno vreme, da so bila naša obušala popolnoma premočena in do poznega

večera je vladala gosta, neprodorna tema. Naše moštvo je sicer še korakalo v vrstah, a poznalo se je, da je vsled bojev zadnjih dni strogi red precej odjenjal in da se je polastila čete globoka potrlost. Vsakemu je še donelo po ušesih pretresljivo vpitje nesrečnih ranjenec, katere smo morali brez pomoči pustiti na snežnih poljanah bojnega polja; vsak je takorekoč še videl pred seboj obupne poglede nesrečnikov, kako so jim obupno omahovale roke, ki so jih iztegovali za nami, ko so spoznali, da so brez usmiljenja prepuščeni svoji žalostni usodi. Vsak si je mislil, da tudi njega čaka prej ali slej enaka usoda.

Jaz sem bil ta dan zelo zdelan in onemogel. Nek vojak naše stotnije, Labé po imenu, ki se je precej zanimal zame, je izgubil svoj telečnjak. Ko je videl, kako težko se premikam dalje, se mi ponudi, da mi hoče nositi mojega. Ker sem ga poznal kot poštenega moža, sem mu zaupal svoj telečnjak, kar je pomenilo ravno toliko, kakor: moje življenje, kajti v njem je bilo še čez funt riža, katerega sem bil po naključju dobil v Smolensku in ki sem ga sedaj hranil za najskrajnejšo lakoto; te sem pričakoval takrat, kadar bi zmanjkalo konj.

Cesar je hodil danes peš z nerodno brezovo palico v roki. Zvečer je začelo zopet zmrzovati. Gladek led je pokrival pot, tako da je moštvo neprestano padalo na tla in mnogi so dobili pri tem občutne poškodbe. Jaz sem korakal za stotnijo, oči neprestano uprte v vojaka z mojim telečnjakom, kajti kesal sem se že svojega prevelikega zaupanja in sklenil, da mu zvečer zopet odvzamem svoje dragoceno premoženje. Polagoma se je stemnilo, in sicer tako, da nisi videl svoje roke pred seboj. Od časa do časa sem klical: »Labé! Labé!« in odgovarjal mi je: »Tukaj sem, gospod sergeant!« Ko sem nekoč zopet zaklical, mi odgovori nekdo drugi, da je Labé ravnokar padel na tla, da bo pa gotovo zopet kmalu pri nas. To me ni preveč vznemirjalo, kajti kmalu smo se imeli vstaviti, da prenočimo. Tako se je tudi zgodilo; vstavili smo se sredi ceste, in rečeno nam je bilo, naj si vsakdo po svojih močeh poišče prostorček za prenočišče.

Sedaj je bila skupaj celotna armada, izvemši kor maršala Neja, ki se je nahajal dalje zadaj in ki smo ga smatrali za izgubljenega.

V tej žalostni moči si je vsak poiskal ležišče, kakor je sploh mogel. Meni in nekaterim častnikom se je posrečilo zalotiti nek skedenj, kajti ne da bi vedeli, smo se nahajali v bližini neke vasi: Nekaj mož našega polka je istočasno z nami vdrl v skedenj, onih pa, ki so prišli pozneje, nismo več pustili notri. Razljuteni vsled tega so splezali na streho in jo začeli razkrivati, ne da bi jih mogli mi ovirati pri njihovem početju. Posledica tega je bila, da smo bili kmalu pod milim nebom kakor oni sami. Med tem smo pa izvedeli, da stoji nekoliko dalje cerkev,

ki je bila določena baje za prenočišče našemu polku, a so si jo prisvojili vojakji drugih polkov.

Zbralo se nas je torej dvanaajst podčastnikov in desetnikov, da poiščemo dotično cerkev. Ko pridemo do cerkvenih vrat, nam zabrani četa Nemcev, Italijanov in Francozov vstop. Nasadili so bajonete in nam zapretili, naj se odstranimo. Odgovorili smo jim s tem, da smo se pripravili za udar, če bi bilo treba, in poskušali s silo priti v cerkev. V sled tega so se umaknili nekoliko nazaj, neki Lah je pa začel basati puško in zaklical svojim tovarišem: »Storite kakor jaz, basajte svoje puške!«

»Oho!« zakriči eden naših podčastnikov in nastavi puško na lice, »umaknite se, ali pa poginete na mestu! Cerkev je naša, torej ven iz nje!«

Skoraj gotovo bi prišlo sedaj do krvave praske, če bi ne bilo ravno v tem trenutku dospelo moštvo našega polka, ki je bilo radovedno, kaj pomeni ropot. Ko so uporniki videli, da smo dobili zaslombo in pomoč, so se spametovali. Pobrli so svoja šila in kopita in godrnjaje in preklinjajoč odšli.

Ko smo se nastopno jutro pripravili za odhod, smo našli več teh ljudi v bližini cerkvenih vrat mrtvih. Nesrečnejši niso vsled oslabelosti mogli naprej in zmrznili ob strašnem ledenem viharju ponoči. Molče smo korakali mimo njih in si potihem očitali, da smo mi krivi njihove žalostne smrti; toda naš kes nam ni prihajal bogve kako globoko iz srca, kajti vsled vsakdanjih takih in enakih prizorov smo bili že popolnoma neobčutljivi za podobna čuvstva. Da, naša trdosrčnost je bila že tako velika, da smo že skoraj hladnokrvno mislili na to, kako kmalu pride čas, ko nam zmanjka konjskega mesa in ne bomo več tako malomarno in ne meneč se zanje stopali mimo človeških trupel.

Čez dobro uro smo dospeli do malega mesteca Dubrovne, ki je obstajalo iz samih lesenih hiš. Tukaj je prenočil cesar z nekaterimi svojimi grenadirji. Ko smo prišli tja, smo našli te čete v orožju. Upali so, da bodo mogli v tople zakurjenih hišah mirno počivati, a varali so se. Prazen, brezpomemben hrup in šum sta bila vzrok, da so morali celo noč ostati pod milim nebom na nogah.

Mi smo takoj korakali dalje proti Orši in morali pri tem čez svet, kjer so posebno trpele pratežne vprege in izgubile precej svojih konj. Popoldne smo došli v mesto, ki je bilo utrjeno in zasedeno od različnih oddelkov, ki naj bi služili kot dopolnilo celotni armadi, a jih je sovražnik oviral, da niso mogli naprej. Tudi orožniki in Poljaki so bili med njimi. Ko so nas zagledali tako revne in bedne, so bili zelo potrjeni in razočarani, prav posebno pa so se čudili pri pogledu velikanske množice, ki nam je sledila brez vsakega reda.

Ker je bila v mestu zaloga moke in žganja, je ostal tu del garde, ki je imel nalogo vzdrževati red. Posameznim

oddelkom so dali nekoliko živeča iz zaloge.

V mestu se je nahajal tudi oddelek pontonirjev, to je graditeljev mostov z vsemi pripravami in veliko število topništva. Usoda, ki nas je zasledovala, je hotela, da so tu na najvišje povelje sezgali vse priprave za zgradbo mostov, da so dobili dovolj konj za topove. Seveda, nihče ni slutil, kaj nas čaka v Berezini, kjer je bilo pomanjkanje čolnov za mostove za nas usodepolno.

Včasih tako ponosna, 35.000 močna garda, je štela sedaj le sedem do osem tisoč in med temi neštevilno takih, ki so se le z največjim naporom še vlekli dalje.

Ponoči se je nenadoma pojavil maršal Nej, o katerem smo mislili, da je že izgubljen, in pripeljal seboj ostanke svojih čet. Od 70.000 je imel še dva do tri tisoč. Kljub temu je bil cesar povrnitve maršalove tako vzradoščen, da ga je objel. (Dalje.)

Dom in svet.

Iz seje deželnega odbora kranjskega dne 24. maja 1913. Deželnim računskim oficialom se imenuje Franc Gabrovšek. — Zastopnikom deželnega odbora v c. kr. deželnem zdravstvenem svetu se imenujeta deželni odbornik dr. Ivan Zajec in prosekotor dr. Ivan Plečnik. — Pri deželni elektrarni se nastavi kot pomožni uradnik A. Hotnjec. — Izdela se poročilo na dež. zbor o načinu zaračunavanja stroškov pri agrarnih operacijah. — V Solnogradu se je osnoval pripravljalni odbor za sistematično izkoriščanje vodnih sil v alpskih deželah. (Predsednik državni poslanec dr. Stözel in predsednik državne zbornice dr. Sylvester, deželni glavar Winkler itd.) Ta odbor namerava združiti zastopstva vseh alpskih dežel h skupni izbiri alpskih vodnih sil, po kateri naj bi se alpske dežele industrializirale. Na povabilo tega pripravljalnega odbora sklene deželni odbor pristopiti k tej skupni vodni akciji in bo poslal k ustanovnemu zborovanju svoje zastopnike, ker zelo obširni program te velevažne narodnogospodarske akcije popolnoma odgovorja temu, kar kranjski deželni odbor že izvršuje. — Prošnji meščanske zveze v Kranju, da se deželni električni daljnovod podaljša v Kranj, se ugodí. — Pritrdi se nasvetu c. kr. dež. vlade, da se uravnava Kamniške Bistrice izvrši v režiji. — Ker se je radi vpeljave brzovlaka na Gorenjskem opustil osebni vlak in so s tem prebivalci nekaterih krajev občutno zadeti, se deželni odbor obrne do železniške uprave, da vpelje še en osebni vlak.

Brzovlaki na dolenski železnici. Železnična proga Ljubljana—Novo mesto je v veliko korist dolenske strani; ima pa eno napako, da vlaki prepočasi vozijo. Nobena vožnja na Kranjskem ni tako dolgačasna kakor ta od Ljub-

ljane do Novega mesta. Sedaj pa poročajo, da bodo na tej progi vendar enkrat začeli brzovlaki voziti. Vodstvo c. kr. državnih železnic v Trstu je dobilo namreč nalogo, da mora takoj izdelati načrt za izboljšanje proge od Ljubljane do Novega mesta, da bodo po progi lahko brzovlaki vozili. Ta dela bodo morala biti izvršena do otvoritve Belokranjske železnice, to je do 1. maja leta 1914.

Odlikovanje. Cesar je podelil bivšemu županu v Škofji Loki, gospodu notarju Nikolaju Lenčeku viteški križec Franc Jožefovega reda.

Zaznamek sejmov v »Druž. Pratikah«. Slavna županstva po Slovenskem založništvo naše »Družinske Pratique« vljudno prosi, naj mu čimprej, zanesljivo pa do 15. junija naznani vse morebitne premembe ali pomote v letošnjem zaznamku naše »Pratique«, ker je nujno želeli v korist občin kakor tudi občinstva, da so zaznamki strogo natančni. Na poznejše prijave bi se žal ne mogli ozirati. Naslovi naj se dopisnica: Družinska Pratika, Ljubljana.

Nova vojašnica na Kranjskem. V vipavski dolini v trgu Vipava, kjer so že zdaj nastanjeni topničarji, hoče vojaška oblast posadko pomnožiti. Za to je predvsem potrebno, da se zgradi še ena, nova vojašnica. Načrti so že izdelani in kakor se sliši, so nekatere tvrdke tudi vložile svoje ponudbe. Za zgradbo sta bili vloženi in odprti dve ponudbi: tvrdka Tönnies v Ljubljani za 1,212.000 K in tvrdka Zajec in Maurer v Gorici za 1,515.000 K.

Kočevarji se izseljujejo v Ameriko. Okrajno glavarstvo v Kočevju je izdalo, kakor poročajo listi, samo od 1. januarja do 13. maja nič manj kot 600 potnih listov za izseljenje v tujino. Največ Kočevarjev se izseli v Ameriko.

Lepa beseda katoliškega politika. V Zagrebu se je te dni pripetil žalosten političen dogodek. Velika stranka prava, ki ima za seboj skoro polovico hrvaških volilcev, se je razcepila v dve stranki na veliko nesrečo hrvaške politike. Ko so načelniku stranke, dr. Mile Starčeviću naznani to žalostno vest, je rekel te-le moške besede: »Vse je dobro, kar pride iz božje roke.« To so zares junaške besede, ki kažejo v resnici katoliško srce in mišljenje, ki je naravnost občudovanja vredno. Toliike vdanosti in zaupanja v božjo previdnost in voljo božjo je malo med avstrijskimi politikmi.

Defraudant Polanjo pred sodiščem obsojen. V ponedeljek je stal pred porotno sodnijo v Ljubljani 26letni, oženjeni knjigovodja Ivan Polanjo. Ponaredil je podpis ravnatelja Zadrugne zveze Ivana Travnja in tajnika Antona Kralja na neko nakaznico, šel 3. februarja v Jadransko banko v Ljubljani, dvignil 40.000 kron in zbežal s svojo ženo preko Dunaja v Hamburg in naprej čez morje v Newyork. Tam mu niso pustili stopiti na ameriška tla in tako je moral nazaj v Evropo, kjer so ga oblasti v mestu Antwerpen prijele in izročile sodišču. Polanjo so do-

bili, denarja pa pri njem niso dobili, ker ga je med potjo skril in noče povedati, kam ga je dal. Sodišče ga je obsodilo na šest let ječe. Po prestopu zaporu bo Polanjo brčkone zopet prišel do skritega denarja in par let brezskrbno živel.

Konec istrskih solin. Posebnost istrske dežele so bile soline, ki so dobrih sto let prinašale svojim lastnikom dobre dohodke. Morske soline so bile vkljub temu, da je v Avstriji sol državni monopol, zasebna last in so tako ostale do pred desetimi leti. Kakor vse veje domačega starodavnega gospodarstva pa so začele tudi te početkom tega stoletja pešati in če se gospodarjem ni obetala izguba, pa vsaj dobička niso imeli skoro nobenega. Sčasom je prevzela soline pri Piranu in Portorose država, ki je imela prej samo nadzorovalno oblast, za one v Milju in Zavljah pa je lastnike, ki so jih opustili, denarno nekoliko odškodovala. V podržavljenih solinah je sedaj uveden italijanski način dobivanja soli in ta se še precej dobro obnaša. Zadnja zasebna solina je bila v Kopru. Pa i to so letos opustili. Delavske sile so se namreč tako podražile, da bi bila izguba gotova, če bi se izdatki le malo povišali. Opuste tudi solinski državni urad v Kopru.

Avstrijski zunanji minister Berchtold v Gradežu. Nemski listi pišejo, da pride to poletje naš zunanji minister na oddih v Gradež, kjer ostane s svojo družino več tednov. Pravijo, da se že pripravlja zanj ena vila ob morskem kopališču.

Deželnozborske volitve v Pulju. Pri ožji volitvi v Pulju je bil za deželnega poslanca izvoljen socialni demokrat Lirussi s 1619 glasovi. Kandidat laško-liberalne stranke je dobil 1366 glasov. Lirussi je dobil torej 253 glasov večine. Agitacija je bila na obeh straneh velikanska. Da je zmagal socialist s tako častno večino, se ima največ zahvaliti slovanskim glasovom, katerih je bilo pri ožji volitvi mnogo več oddanih kakor pri glavni.

200.000 kron poneverjenih v goriškem okrajnem šolskem svetu. O veliki slepariji, zaradi katere so zaprli okrajnega šolskega nadzornika Finšgerja in Rozino, pravijo, da znaša vsa poneverjena svota v zadnjih desetih letih do 200.000 kron.

Smrtna nesreča na južni železnici. Dne 18. maja popoldne ob treh se je zgodila na južnem kolodvoru v Ljubljani strašna nesreča. Prižigalec svetilk, Alojzij Marolt, rojen 20. septembra 1883, je hotel čez tir, kjer se odcepi proga dolenjske železnice z južnega kolodvora. Stekel je čezenj, da prehití prihajajoči vlak, a ob polzkih tleh mu je izpodrsnilo ter je padel. Kolesa so mu šla čez prsi in mu zdrobila levo roko. Bil je takoj mrtev. Prihitela je na lice mesta rajnikova žena, ki je mlo plakala, ko je zagledala mrtvega moža, s katerim je bila omožena šele dva meseca.

Samoumor starčka. Dne 19. maja zjutraj ob 7. uri je videl neki pečar, ko

je šel na delo na Vič skozi Mestni log pri Ljubljani, v vodi na pasjem brodu utopljenca. Preiskava je dognala, da je utopljenec Janez Rožič, rojen leta 1851 v Tuštanju, pristojen v Ljubljano. Na bregu je ležal utopljenčev klobuk in suknjič, ki ju je slekel, preden je skočil v vodo. Zadnja leta je prosjačil, včasih je žagal tudi drva in delal, kolikor so mu pripuščale pač njegove moči. Na stara leta ni mogel opravljati več naporenega kovaškega dela. Njegov sin se je lansko leto utopil prav na tem kraju. Samoumor 62letnega starčka je zopet nov dokaz, kako malo se brigajo nekatere občine za preskrbo starih revnih siromakov.

Žrtev pijače. Nedavno so našli v bližini vasi Travniki pri Loškem potoku na Dolenjskem mrtvega domačina delavca Turka. Prejšnji dan popoldne je še hodil po vasi, zvečer so ga pa videli ležati pijanega. Bil je vdan žganju. Zablodel je v pijanosti iz vasi, kjer ga je zadel mrtvoud vsled preobilo zavžitega žganja.

Smrten sunek. V nedeljo zvečer, 17. maja, je v občini Čirčiče pri Kranju hlapec posestnika po domače pri Česnju okrog polnoči zapazil, da je kobila gospodarjeva nenavadno živa. Zato se je na lice mesta prepričal o vzroku. Kobila pa ga je pri tem tako udarila v prsi, da je vsled notranjih poškodb drugi dan umrl. Nesrečnik je bil star 60 let.

Rusija nima srca za katoličane. Letošnje leto praznuje ruska carska rodbina Romanov tristoletnico, odkar vlada na Ruskem. Pri tej priliki je car Nikolaj pomiloštil in pustil iz ječe 840 političnih jetnikov na svobodo. Med vsemi oproščenimi jetniki pa ni niti enega katoliškega duhovnika, katerih toliko je v ruskih ječah samo zato, ker so branili pravice katoličanov na Ruskem. Rusija nima srca za katoličane!

Kaj pravijo milijonarji o svoji sreči. Neki angleški list je vprašal letos milijonarje in milijarderje v Ameriki, če se čutijo srečne. Andrej Carnegie, posestnik več tisoč milijonov, je izjavil sledeče: »Jaz sem najsrečnejši človek, kar jih poznam. Vsi ljudje, s katerimi sem prišel skupaj, so se kolikor toliko čutili nesrečne. Veliko jih je, ki mi zavidajo moje bogastvo in nevoščljiv človek ponavadi ni posebno zadovoljen. Vse moje življenje se je vršilo po nekem gotovem načrtu. Vse moje mladostne želje so se kasneje uresničile. Hotel sem razviti vse svoje duševne sile in posrečilo se mi je. Lastnik sem velikanskih podjetij, kakršnih svet še ni videl. Moji prijatelji me primerjajo s kralji in knezi. Res je, velikansko moč imam v rokah in gospodar sem čez tisoče delavcev. Hkrati pa imam zavest, da sem si to kraljestvo sam s svojo lastno roko ustvaril. Res je pa tudi, da izkazujem ljudem dobre povesd, kjer le morem. In zato me v dno srca veseli, da sem bogat in mogočen.« Manj zadovoljen s svojim stanom je milijarder Jon Rockefeller, ki pravi, da je največja sreča na zemlji dobro zdravje. »Jaz nisem zdrav,« pravi ta milijarder, »od svoje mladosti trpim na raznih boleznih. Danes sem star nad 70

let in lahko rečem, niti en sam dan se nisem počutil telesno zdravega. Svoje uspehe pripisujem temu, da sem vedno pridno delal in da sem v delu pozabil na svoje bolezni.« Nek drug milijarder je pa napisal sledeče: »So ljudje na svetu, ki mislijo, da si kupimo mi bogatini srečo tako, kakor da bi si kupili žakelj moke. Ampak temu ni tako. Tudi mi imamo skrbi, imamo bridkosti in nazadnje moramo umreti tako kakor vsi drugi Adamovi sinovi. Marsikatero željo si lahko utešimo ali kaj nam vse to pomaga! To traja samo par let, nazadnje pride smrt, naredi križ čez naše načrte in čez naše kase.« Ta jo je še najbolje pogodil.

Na brzovlaku ranjeni strojevodja. Brzovlak št. 607, ki vozi iz Jesenic v Trst ob 4. uri 23 minut, bi bila preteklo soboto, dne 24. maja lahko zadela velika nesreča. Med postajama Jesenice—Bled je nekdo zagnal proti vlaku kamen, ki je zadel strojevodjo s tako silo v čelo, da je padel strojevodja na strojevodja na strojeva tla. Vlak je vendar po zaslugi kurjača z običajno hitrostjo letel do Bleda, kjer so strojevodjo za silo obvezali, nakar je vodil vlak do Trsta.

Preprost kmečki oče. V občini Grahovo na Goriškem stoji hiša pri Hintnerju daleč na samoti. In ker je hiša tako daleč od sveta, zato ji tudi gospodar te hiše bil popolnoma prepričan, da ne ve živa duša, da ima sina, godnega za vojake. Zato ga je silno hudo zadelo, ko je zvedel, da se je znašel vendar neki hudobnež in njegovega sina zatožil, da je moral k naboru in so ga potrdili za osem tednov. To je očeta tako razjezilo in razpalilo, da je rekel na dan nabora v Tolminu, da naj »hudič vzame dušo tistemu, ki je njegovega sina zatožil«.

Velikanska nesreča na morju. 120 oseb utonilo. Pod ameriško zastavo ploveči parnik »Nevada« je zadel v luki Smirna, ko se je hotel izogniti nekemu drugemu parniku, ob mine, ki so jih Turki nastavili v morje proti grškim bojnim ladjam. Parnik se je takoj potopil. Na parniku je bilo 200 potnikov, ki so izginili v morskih valovih. Rešilo se jih je samo 80, dočim so vsi drugi našli smrt v morju.

12.000 kil smodnika eksplodiralo. V Steinfeldu pri Dunajskem Novem mestu se je primerila dne 26. maja zopet velika nesreča. Skladišče št. 16, v katerem je bilo spravljeno streljivo, se je nekoliko minut pred polnočjo užgalo in zletelo v zrak. Eksplozija je imela strašen učinek. Stavba se je popolnoma razletela; zgorelo je 12.000 kg smodnika. Sreča je, da ni bil nihče zraven, ker bi bil raztrgan na drobne kose.

Popravljanje Habsburškega gradu. Kakor je znano, je tekla zibelka cesarju Rudolfu, začetniku habsburške rodovine, ki vlada že toliko stoletij avstrijske narode, v starem žvicarskem gradu Habsburgu. Danes je seveda grad zapuščen in deloma tudi porušen. Marsikaj je že razpadlo, vendar zidovje starega gradu še danes stoji. Grad je bil sezidan leta 1020.

Zidovje je povečini jako močno in do dva metra debelo; grajski stolp je pa visok 24 metrov. Zadnji čas imajo na tem gradu svoje slavnosti razna strelska društva in zato bodo sedaj grad temeljito popravili in predelali, da se bo ohranil še dalje. V ta namen je podaril naš cesar dva grba, habsburškega in avstrijskega, da tako tudi on okraši stanovanje svojih slavnih pradedov.

Peš okoli sveta. V Trstu sta se pojavila dva francoska urednika, ki ju je poslal francoski list »L'Auto« peš okoli sveta. Moža sta zapustila 15. oktobra 1911 Pariz in sta od onega dne oblazila vso evropsko zemljo do Trsta. Od tu pojdetaj v Rusijo in na Balkan, potem pa v Azijo. Živita se s prodajanjem svojih fotografij in pa z nagradami, ki jih dobivata za svoje članke.

9500 metrov visoko v zraku. Profesorja Wiegand in Lutze sta se dvignila te dni v mestu Halle na Nemškem v zračnem balonu v zrak. Dosegla sta višino 9500 m. Zanimivo je to, da vlada visoko v zraku jako velik in hud mraz. Pri višini 7000 m je bilo mraza -30°C , pri višini 9500 m pa -57°C .

Čudno gospodarstvo. Italijanska vlada išče po vzrokih, ki so dvignili stroške za zidavo novega pravosodnega poslopja od 6 do 40 milijonov lir. Leta 1889 je bilo dovoljenih 6 milijonov lir za novo justično palačo; takrat se je prostozidar Zanardelli s ponosom trkal na prsa, češ: »Justično palačo moramo postaviti uprav nasproti Vatikanu; to poslopje naj bo spomenik nesmrtnega veličastve Italije.« Zdaj je pa ta palača nesmrtna blamaža za Italijo.

Svoboda za vse narode. Nikjer na svetu ne uživajo narodi toliko narodnih pravic kakor v Ameriki v Zedinjenih državah. Pri nas v Avstriji se kregamo za vsako tablo, kako naj bo popisana in v katerem jeziku, in za nastavljenje vsakega birača nastane po listih velikansk prepir, ali naj bo Nemec ali Slovan. Kako vse drugače je v Ameriki! Tam se ne briga noben človek za to, kateri narodnosti pripadaš; tam je glavna stvar, da je človek priden in delaven in da izpolni svoje dolžnosti. V Ameriki imajo vsi narodi enake pravice. Vzemimo na primer mesto Čikago, ki šteje dva milijona prebivalcev. V cerkvah se pridružuje v 25 jezikih; v tovarnah se nabijajo razni plakati in določbe v 10 jezikih. Vsak narod ima svoj del mesta, kjer stane, ima svojo faro, svojo cerkev in svoje šole. Čehov je v mestu 125.000. Imajo 4 banke, 6 pivovarne, 15 velikih fabrik, 2 pokopališči, 20 ljudskih šol, 1 višjo šolo, 7 cerkv, 100 zdravnikov in advokatov, 15 apotek, 400 mesnic, 400 gostiln in 500 trgovin. Premoženje čikaških Čehov pa znaša 1 in pol tisoča milijonov kron.

Služba božja ponoči. Letos je preteklo že 14 let, odkar je uvedena v New-Yorku v Ameriki nočna služba božja. Sv. maša se bere ob 1. in ob 2. uri po polnoči, seveda samo za ponočne delavce. Delavci imajo tudi svoj cerkveni zbor, ki poje pri maši. Sv. maše se udeležuje ponavadi do 2000 delavcev.

Velikanska električna naprava v Nemčiji. Te dni je začela delovati na Nem-

škem v okraju Gröba velikanska električna naprava, ena največjih na svetu. Ta naprava preskrbuje z električno lučjo in močjo 4 mesta, 672 občin in 167 velikih posestev. Odjemalcev ima 13.000, ki rabijo 135.000 električnih luči in jim goni 7300 strojev. Žice, po katerih je napeljana električna, so dolge 4500 kilometrov. Električno proizvajajo vodna moč Labe pri kraju Riesa. Stroški naprave so znesli 12 milijonov kron.

Bivši ameriški predsednik Roosevelt in preirigani urednik. Pred kratkim je neki urednik v državi Michigan v Zedinjenih državah v nekem listu napisal v Roosevelt, ki je kandidiral za republikanskega predsednika, da preveč pije, kolne in laže. Roosevelt se je čutil razžaljenega in urednika tožil. Za priče je poklical svojo ženo, svoje otroke in svoje tajnike, češ, ti bodo dokazali, da so te obdolžitve neresnične. Urednik je izprevidel, da mu bo šlo za kožo in se je zato na zelo spreten način izmotal iz pravde. Rekel je, da mu še na misel ni prišlo, da bi bil Roosevelt pijanec, pač pa da pije Roosevelt — preveč mleka. Sodišče mu je verjelo in tako je Roosevelt pri pravici pogorel.

Avstrijski Lloyd. V soboto se je vršil na Dunaju občni zbor delničarjev avstrijskega Lloydja. Družba je imela leta 1912 čistega dobička 2.581.753 K 9 h, od katerih pa mora plačati v smislu pravil vladi 284.584 K 36 h. Družba je napel vladin zavod. Podjetje se je lani zopet krasno razvilo.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ % brez kaknega odbitka.

Uradne ure od 8. jutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Predrznost

je, preveč se zanašati na srečo zdravja in misliti: »Meni se ničesar ne more zgoditi, saj sem korenjak«. Nobenemu človeku se ob zibelni poje, da bi ga nekoč ne mogel mučiti protin. Rahel preprih včas zadostuje, da nas seznanj z neprijetnostmi skrinine, da povzroči trganje in vbadanje. Pametni ljudje imajo vedno Fellerjev bolečine lajšajoči zeliščni esenc-fluid z znamko »Elza-fluid« doma in so tako zoper nezgode zavarovani. Tudi našim čitateljem priporočamo, da naroče 12 steklenic za 5— kron franko od lekarnarja E. V. Fellerja, Stubica, Elza trg 16, Hrvatsko, najbolje skupaj s Fellerjevimi odvajalnimi, krče lajšujočimi in prebavo pospešujočimi rabarbar-kroglicami z zn. Elza-kroglice, katerih stane 6 škatlic franko 4— krona.

1393

n — —

Gorenjske novice

g Boh. Bistrica. V četrtek, 22. maja je nenadoma umrl v svoji vili ob Bohinjskem jezeru posestnik Štrigel iz Ljubljane. Gasilci so mu priredili častno spremstvo na bistriški kolodvor, odkoder ga je odpeljala železnica v Ljubljano. — Na praznik sv. Rešnjega Telesa popoldne je bilo v šoli zopet skioptično predavanje. Gospod kaplan nam je pripovedoval zanimive stvari o svojem potovanju v Rim, g. nadučitelj pa nam je kazal tozadevne slike. Obisk je bil dober, samo želeli bi bilo, da bi se odzvali vabilu tudi možje in fantje v večjem številu. — Nekateri možje in fantje so izrazili željo, da bi zopet oživel izobraževalno društvo. Tem in drugim sporočamo, da skliče g. kaplan v kratkem sestanek. — C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici je imenoval krajnim šolskim nadzornikom za našo šolo g. hotelirja Ivana Markeža, ki pride kot pravi član v krajni šolski svet.

g Boh. Srednja vas. Koncem aprila je imelo naše »Kmetijsko društvo« svoj 14. redni občni zbor, na katerem smo se prepričali, da društvo prav dobro uspeva, a bi še bolje, ako bi se člani zavedali nekoliko bolj svojih dolžnosti do društva, ne pa nekateri gledali le na lastno korist. Prometa je bilo blizu pol milijona. Čisti dobiček znaša 2213 K 34 vin., torej se je rezervni zaklad zopet pomnožil za znatno vsoto. — Dne 15. t. m. je bilo v dvorani predavanje o Rimu, ki so ga pojasnjevale krasne skioptične slike. — Ob zadnji nevihti 20. t. m. je po celi zgornji dolini pobelil sneg, prihodnji dan pa slana. Sadno drevje, ki je letos zelo cvetelo, posebno jabolka, bo pač nekoliko trpelo. — V torek, 20. t. m. popoldne ob četrtna 6. uro se je tudi pri nas čutil potresni sunek. — Pred kratkim sta imeli gasilni društvi Srednja vas in Stara Fužina dve lepo uspešni veselici z javno tombolo. Pri obeh je sodeloval domači tamburaški zbor »Orla«. Videli smo, kako se dá tudi brez plesa in razgrajanja prav prijetno zabavati. Take veselice bomo vselej radi podpirali, posebno, ker se gre za javno korist. — Na praznik presv. Rešnjega Telesa je nenadoma umrl v svoji vili koncem Bohinjskega jezera v »Ukancu« načelnik ljubljanske požarne brambе, g. Ludovik Štrigel. Zadel ga je mrtvoud. — Kak teden dni prej je istotako nenadoma umrl a Mina Zupanc, mati posestnika pri Stari Fužini. Prejšnji dan je, kakor navadno, delala na polju in ni čutila nobene slabosti, zjutraj pa so jo našli mrtvo v postelji. Nepripravljena ni bila, ker je par dni prej prejela sv. zakramente. Bila je zelo skrbna in dobra žena. N. v m. p. — Dolgo obetana in velikokrat zmerjena cesta od Srednje vasi do Studora se bo prihodnji mesec že pričela graditi. Glavne zasluge za to prepotrebno preložitve ceste imajo gotovo naši gg. poslanci in naš sedanji cestni odbor. Delo se je oddalo g. Ivanu Markežu z Boh. Bistrice. Zelo smo hvaležni dežel-

nemu odboru, da se je oziral na domačega ponudnika. — Postavil se bo tudi nov most pri sv. Janezu, kjer teče Savica iz jezera, ker je sedanjí leseni res že v skrajno slabem stanju. — Duhovsko zavetišče pri sv. Duhu je že otvoreno, istotako tudi planinski dom »Zlatorog« v Ukancu, sedaj last Slov. planinskega društva. Najlepsi dnevi v rajske planinskem svetu so ravno sedaj.

g Kropa. (Naš mlaj 1. maja. — Za čast kroparskih mladeničev. — Naši sramežljivi socialni demokrati.) Da se resnica prav spozna, treba »Slov. Narod« številka 108. t. l. notico »Mlaj v Kropi« nekoliko popraviti in stvar pojasniti. Lansko leto v jeseni je tožil kroparski župnik Antona Ažmana pred tukajšnjim posredovanim uradom, da se neka sporna gozdna zadeva mirnim potom poravnata. Anton Ažman je namreč trdil, da je posekal župnik v njegovem gozdu nekaj smrek, župnik je pa pri dotični obravnavi dokazal po soglasnem pričevanju prič, da to ni resnica, pač pa da je delal Anton Ažman župniku oziroma cerkvi krivico, ker je one smreke zaznamoval kot svoje in ker je kupil od kroparskih fantov brez župnikove vednosti posekani mlaj. Zato sta pa brata Anton in Janez Ažman iz maščevanja takrat zapretila, da bo stal drugo leto 1. maja v Kropi mlaj. To je resnično ozadje in povod mlaja 1. majnika v Kropi. Vse drugo, kar poroča »Slov. Narod«, je zavito in neresnično. Neresnično je torej, da je »fajmošter« toplo priporočal lansko leto svojim katoliškim mladeničem, naj postavijo (en) mlaj škofu v čast. Neresnično je, da je hotel on celo vrsto mladeničev spraviti v zapor, ker jih niti tožil ni, kar je priča sam Anton Ažman, ki se je čudil, zakaj župnik ne toži fantov, ampak njega. Ali ni res tako? Neresnično je, da so ti mladeniči zato obljubili »fajmoštru«, da mu postavijo mlaj drugo leto 1. maja; zapretila sta to le brata Ažman. Izmed mladeničev, ki so letos 1. maja mlaj postavljali, ni nihče vedel, za kaj se gre. To je gola resnica! V ta namen, kakor piše »Narod«, ne bi bil noben katoliški mladenič v Kropi postavljaj mlaja, kajti naši mladeniči so pošteni in nobeni socialni demokrati. To v čast našim mladeničem! Vodičelja postavljavcev mlaja sta pa izrabila mlaj za to, da sta pokazala svoje socialnodemokratsko srce: pod vrh mlaja sta dala malo rdečo zastavico, na mlaj spodaj sta pa dala nabiti socialnodemokratski list »Zarja«, ter dala s tem mlaju pravi pomen: Kropa je socialnodemokratska, kar se je tudi takoj sporočilo »Zarji« v Ljubljano. Ali je to prav? Zoper to javno žaljenje Kroke, zoper socialnodemokratski duh, ki se s tem zanaša v Kropo, je bil menda župnik kot tak opravičen, da je na leci 4. maja govoril, ni pa niti z besedico omenil liberalcev, ki jih v Kropi ni! Tuji dopisnik je »Narodu« poročal neresnico! Naj se še pove, da je brat Antona in Janeza Ažman izjavil

župniku osebno, da se mlaj ni postavil zato, da bi se žalil župnik, torej ni bila to njegova osebna zadeva, kakor je dal to nekdo po najetem tujem dopisniku tudi v »Narodu« razglasiti, seveda da bi opral sebe. Ker se je z mlajem, ki je bil ovit v »Zarjo«, demonstriralo za socialno demokracijo in se je isti postavil na občinskem svetu, je zoper to nastopilo tudi županstvo. Če ga pri tem delu ni podpiralo orožništvo, županstvo ne more za to. To je vsa gola resnica o kroparskem mlaju. Če je zaradi tega v Kropi nekoliko razburjenja in je naše socialne demokrate precej sram, ker so storili tako neumnost, kaže to, da v Kropi še niso in še dolgo ne bodo ugodna tla za socialno demokracijo, če bi to nekateri še bolj želeli. Dokler bo v Kropi železnoobratna zadruga, katero podpira država, dežela in Zadruga zveza, toliko časa je v Kropi zastoj misliti na kak uspeh socialnih demokratov; pač pa moramo biti previdni, da jih ne podpiramo nikjer, zlasti ne pri drugi. Da so ljudje, ki so dobili vse premoženje po dobroti duhovnikov in še povrh, ko so pogoreli, iz taistih rok velike podpore, socialni demokrati, je malo čudno. Ali ne? Pa na svetu je vse mogoče!

g Komenda. Načelstvo in nadzorstvo »Hranilnice in posojilnice v Komendi« je v skupni seji dne 16. maja zvišalo obrestno mero od vlog na štiri in pol (4½%). Po tej novi obrestni meri se obrestujejo vloge vsled sejnega sklepa že od 1. januarja letošnjega leta 1913.

g Lov na Gorenjskem. Lov krajevnih občin Jesenice, Kropa, Lesce, Leše, Ljubno, Mošnje, Ovčise, Radovljica, Bled, Begunje, Predtrg in Bela peč se bo 2. junija ob 9. dop. oddal po vrsti, kakor so zgoraj občine imenovane, v uradu c. kr. okr. glav. v Radovljici potom javne dražbe v petletni zakup, in sicer za čas od 1. julija 1913 pa do 30. junija 1918. — Pogoje vsak lahko v uradnih urah pregleda pri c. kr. okr. glavarstvu v Radovljici.

g Lom. Umrla je tu Marija Meglič, o kateri smo lansko leto poročali, da je obhajala s svojim možem zlato poroko. — Sad je letos lepo kaže, jabolane so vse v cvetju; manj bo hrušek in tepk. — Zadnje dni je bilo precej mrzlo in je sneg pobelil precej nizko bližnje griče in senožeči.

g Mekinje. Dne 18. t. m. popoldne se je vršil v društvenem domu ob povoljni udeležbi občni zbor tukajšnje živinorejske zadruge. Sicer deluje zadruga malo nad dve leti, vendar je rodila že lepe, prav očitne uspehe. mnogo gospodarjev si je zgradilo nove, zračne hleve in svinjake; tudi pri živini se kaže lep napredek; to je pokazalo zadnje premovanje telet. Zanimanje za umno živinorejo narašča; in to je dobro znamenje; saj je pa tudi za našega kmeta edino le živinoreja najbolj vir dohodkov. Prepričevalno je predaval ob tej priliki g. ces. svetnik Gustav Pirc ter bodril k skrbni reji

mladih živinčet. Prav umestno in s krepkimi besedami je svaril pred najhujšim uničevalcem naših kmetij: pred pijančevanjem ter nespametnim in kvarljivim begom v Ameriko, ki žuga postati za nas dežela pogube. Za g. ces. svetnikom je govoril še g. inženir Ivan Rataj ter je posebno poudarjal važnost dolinskih pašnikov za živinorejo. — Bližnje kmetovalce in živinorejce opozarjamo, da je prevzel g. Ivan Pirc, trgovec v Godiču (župnija Mekinje), od živinorejske zveze v Šmarci za razprodajo vsa gnojila in krmila, ki jih ima ta zveza v zalogi.

g Moravče. Živinorejska zadruga je preskrbela trem svojim članom zopet lepe pingavske bike. Zato opozarjamo živinorejce, da vodijo svoje krave le k tem, ker le po tej poti je mogoče vpeljati lepo pingavsko pasmo, potem pri premovanjih ne bo nikake jeze in nezadovoljnosti. Tiste pa, ki imajo nepotrjene bike, svarimo, da jih ne pripuščajo, ker bodo zapadli občutni kazni. — Premovanje telet je vzdignilo precej prahu. Mnogi so se jezili, da niso dobili nikake podpore, a če dobro premislimo, moramo reči, da imajo nekateri res zanikrno živino, zlasti pa hleve. Oni pa, ki res kaj dajo na živino, so bili poplačani za svoj trud. Zlasti so se postavili živinorejci iz Gradišča, ki so res že precej vneto vpejali pingavsko plemo. — Iz zadruga doma je zopet izginil čevljar. Podnevi je prišel, ponoči je pa naložil svojo kramo in odšel. Smola. — Dražbe. Večkrat se zgodi, da se okliče dražba, na kateri se prodaja staro pohištvo. Če hoče kdo dobro prodati stare popravljene in zaflikane stvari, naj se poda k nam, ker kupcev, zlasti žensk, bo dovolj, ki bodo za drag denar vse pokupile. Zgodi se res, da bi novo opravo celo ceneje dobil, kot pa staro na dražbi, znamenje, da je preveč denarja in premalo premišljenosti, dotični pa, ki prodaja, se vsem skupaj v pest smeje.

g Šmartno v Tuhinju. Dne 15. maja t. l. je obhajala naša župnija redko slavnost, namreč 25 letnico službovanja in bivanja tukaj, gospoda svetnika in župnika Janeza Kljuna. Na predvečer po Ave Mariji je začelo veselo pritrkavati, pred šolo pa so se uvrstili pevci, požarna bramba, občinski svetovalci in odborniki s svojimi župani, 60 dečkov, z lampijončki ter mnogobrojna množica ljudstva, od koder je v sprevodu korakalo po vasi, katera je bila vsa v zastavah in in lučicah, pred župnišče. Tukaj so dečki z lampijončki napravili podobo rimske številke 25, pevci pa so zapeli tri primerne skladbe pod vodstvom domačega organista Franceta Zore. Drugi dan ob 9. uri popoldne so se zbrali zopet vsi občinski odborniki vseh treh občin, to je Šmartinske, Loške in Hrušovske, vsa šolska mladina, dekliška Marijina družba in drugo občinstvo pred šolo, odkoder se je zopet paroma odkorakalo, med pritrkavanjem in zvonjenjem, pred župnišče, v

Katerem je bilo zbranih mnogo sosednih duhovnikov z gospodom dekanom na čelu. Počastil pa je to slavlje tudi g. svetnik Mervic, župnik iz St. Ruperta in več domačinov-duhovnikov. Ko se vse ljudstvo pred župniščem razvrsti, stopi pred gospoda svetnika župan Šmarski, gospod Ivan Mali ter mu izroči krasen kelih z vžgano podobo sv. Janeza in vrezanim, slavnosti primeranim napisom, katerega so mu poklonili hvaležni župljani. Potem mu izroči župan Loški, gospod Plahutnik, lepo diplomu s primernim nagovorom, dasoga občine Šmartno, Loke in Hrušovka imenovala častnim občanom. Nato mu poda članica Marijine družbe, Marija Slapnik v imenu društevnic prelepo in veliko sliko Matere božje z okvirom. Slednjič pristopi še mala šolarica, podavši gospodu svetniku duhteč šopek s trakovi in napisom: Gospod Ivan Matjan, načelnik požarne brambe, časti gospodu svetniku in podpornemu članu. Med pritrkavanjem zvonov se poda vse občinstvo v spremstvu gospodov duhovnikov v župno cerkev. Tu stopi na leco gospod dekan Ivan Lavrenčič, ki je v krasnih in vznešenih besedah podal životopis slavljenčev. Potem pa se je vršila slovesna služba božja. Dasi je bil ta dan četrtek, vendar so si ga župljani spremenili v praznik ter s tem pokazali, kako spoštujejo in cenijo svojega dušnega pastirja.

g Tržiške novice. Občni zbor kmetijske podružnice za Tržič in Lom se je vršil v nedeljo, dne 18. t. m. Žal, da je bila udeležba bolj pičila. Možje-kmetovalci bi se morali bolj zavimati za svojo podružnico. Za odposlanca na občni zbor c. kr. kmetijske družbe je bil izvoljen g. župnik Ogrizek iz Loma. Sklenilo se je v bodoče sklicovati morebitne sestanke pri Krvinu. — Župna cerkev tržiška je kupila na dražbi hišo na Skali, kjer je bila dolgo let znana gostilna. Hiša se bo porabila za otroško zavetišče, katero bodo vodile redovnice. Obenem se bodo pečale tudi s postrežbo bolnikov po hišah. Taka naprava je bila za Tržič že davno potrebna. Pričakovati je, da bodo vsi prebivalci tržiške župnije podpirali to važno podjetje.

g Iz Žabnice. Prijatelji klobas. — Zlobnost. — Slepac. — Nesreča. — Nadloga. — Šrambo suhih klobas so vaški otroci izsledili v neki kmečki hiši brez stanovalcev, ki je bila premalo zaprta. Spravili so se nad nje in si jih temeljito privoščili. Precejšnja škoda je bila od staršev poravnana. Starši, sedaj pa obračunajte se z otroci, da bo celi račun v redu! — V zadnjem času so zlobni poredneži napravili dovolj škode na sadnih drevesih, mlekarški posodi in konjih, kojim so repe rezali. Znanci pridejo pravici v roke in prejmo zaslužno plačilo. — Župnišča in tudi druge hiše nadleguje zadnje čase ptuj, krepak človek, srednje starosti, bolj temne polti in obleke, ki se izdaja za strežaja iz deželne norišnice na Studencu in pod različnimi pretvezami izvablja

denar in drugo. Ni treba omeniti, da je vse sleparsko izmišljeno, kar trdi. Pozor! — Avtomobila se je pred nedavnim ustrašil konj gospodarja »Boštjanovca« iz Dorfarjev, skočil v stran in prevrnil voz s steljo, pri tem je pa posestnik dobil precejšnjo, a ne nevarno rano na roki. Voz se ni kaj prida poškodoval, tudi konj ne. — Na stotine vran in kavk se podi tu okoli. Postale so že prava nadloga. Precej piščancev so že pobrale. Treba bo preganjati požrešne škodljivke.

Dolenjske novice

d Tabor Dolenjcev na Zaplazu dne 8. junija. V sedanjem svetem letu se v spomin slavne zmage krščanstva nad paganstvom po celem svetu kaže verska gorečnost v velikih romanjih, procesijah in shodih. Mnogi gredo v Rim, da se na grobu apostolov utrdijo v veri. Komaj je kateri narod na svetu bolj pobožen, kakor smo Slovenci. Tudi mi moramo letos pokazati svoje gorečnost. Ker revni Dolenjci ne moremo v Rim, bomo napravili 8. junija na Zaplazu yerski tabor, pregled naših vernih mož in fantov. Saj je Zaplaz kraj, pod katerim je nekda divjala kruta turška nevihta na vse strani, kraj, katerega si je Marija zaplaška izvolila, da kliče k sebi svoje verne sinove, jih tolaži in deli milosti. Na tem blaženem kraju, ki je tako mil srcu vernega ljudstva, hočemo enkrat pokazati, da smo še verni kristjani. Shod bo v prvi vrsti kot dokaz naše vere verski; potem pa tudi gospodarski. Povabljeni so vsi možje in fantje, Orli naj pridejo vsi v krojih, da se pokaže naš krepki naraščaj. Spovedovalo bo več spovednikov, da bodo udeleženci tudi lahko prejeli sv. zakramente. Spored bo sledeči: Ob četrtna deset gre slovesna procesija mož in fantov med molitvijo in petjem iz Čateža na Zaplaz. Tam bo slovesno opravilo. Popoldne ob dveh bo govor v cerkvi in litanije. Po popoldanskem cerkvenem opravilu bo zunaj tabor mož in fantov, kjer bodo dobri govorniki razpravljali potrebno stvarino. Vsak, kdor je res naš, bo tudi popoldne prišel k cerkvenemu opravilu in k shodu. Saj se mora enkrat pokazati značajnost naših ljudi. Tudi za telesne potrebe na Zaplazu bo preskrbljeno, da bo vsak lahko zadovoljen. Obljubljeno je tudi sodelovanje dobrih godb, ker slovesnost mora biti veličastna. Ko smo rekli nekaterim možem, da bodo težko prišli do vlaka, ki gre ob tri četrtna štiri iz St. Lorenca proti Novem mestu, so rekli: »Kaj na tem? Saj je nedelja. Enkrat se že potopi. Bomo šli pa ob desetih.« Naši možje so tudi poztvovalni za dobro stvar. Ženske naj pa za enkrat doma ostanejo. Na ta dan je shod le za moške. Med službo božjo jih ne bomo pustili v cerkev.

d Cestni okraj kostanjeviški. Za načelnika okrajnega cestnega okraja kostanjeviškega je bil izvoljen Janež Repselj, župan šentjernejski, za namestnika Janez Frigelj, župan v Veliki Dolini.

d Krško. (Sv. misijon.) V Krškem se je vršil v dnevih od 11. do 18. maja sveti misijon. Vodila sta ga gg. patra jezuita Alojzij Žužek in Ivan Pristov iz Ljubljane. Udeležba je bila vse dni prav hvalevredna. Nadvse veličastna pa je bila sklepna procesija z lepo overčanim misijonskim križem. Duhovnikov je bilo 12, vernikov do 2000. Misijonski križ so nosili možje na drogih, tako kakor so nosili Tirolci svoj križ pri evharističnem kongresu na Dunaju. — Mnogo zlatega zrna se je vsejalo, dal Bog tudi mnogo lepih sadov!

d Ribnica. Pri požaru na Bregu so pogorele štiri hiše, pet skednjev, en kozolec, tri krave, nekaj čez 100 kron, precej sena in drugo. Neka dekle si je roke zelo opekla, ko je vlekla šivalni stroj izpod kapa, neka druga dekle, ki je ravno bolna ležala, pa še zelo nevarno prehladila, da leži na smrt bolna. Mnogo požarnih bramb je delalo skoraj vso noč, posebno se je izkazala mala bukovška vaška brizgalna. Pribiti pa je treba, da je največjo zmešnjavo delala požarna bramba iz trga. Nobeden ni vedel, kakšno delo ima; dolgo časa so cevi pripravljali in nazadnje se je izkazalo, da so bile raztrgane. Torej še svojega orodja ne poznajo ti junaki; kaj čudo, ko ni nikdar nobene vaje. Prav, da deželni odbor ne da podpore takemu društvu. Seveda so se znesli nad njim na dan sv. R. T., ko jih ni bilo videti pri procesiji. — V aprilu nas je obiskal deželni glavar, katerega smo z navdušenjem sprejeli, saj je on Ribničan po rojstvu. Obljubil je marsikaj, kar je v občo korist; tako n. pr. prevzame cesto od sv. Roka čez Jurjevico dežela že letos v svoje roke, če se poprej malo popravi. Gospodinj-sko šolo nam je za jesen obljubil, da bodo naša dekleta znala boljše štruklje peči. — Novo postajališče v Lipovcu ima precej osebnega prometa; znak, kako potrebno je bilo. Pri otvoritvi 1. maja smo videli g. poslanca Jakliča.

d Semič. Dne 10. maja je med tukajšnjim delavstvom, ki dela v predoru, zavladovalo veliko veselje. Pred vhom v predor ter na raznih krajih so vihrale zastave. V cerkvi je bila binkoštna praznika tudi razvita delavska zastava sv. Barbare. Vsa ta slavnost se je vršila povodom prevrtanja tukajšnjega predora. Veselje delavcev je bilo še tem večje, ker dva kilometra dolgi predor ni zahteval niti ene smrtno žrtve. Bog daj, da bi se tudi nadalje delo tako srečno vršilo! — Meseca aprila se je pri nas prigodil redek slučaj. Neka žena je tukaj porodila tri otroke. Toda žal, da ne živijo. Umrli so eden za drugim presledkoma za eno uro. Končno pa so nesli vse tri v eni krsti na pokopališče.

d Struge. Pretekli dni smo imeli pri naših gospodarskih organizacijah povsem dobro uspele občne zборе; na občnem zbo-

ru hranilnice se je tudi sklenilo, zvišati obrestno mero hranilnim vlogam od štiri na štiriinpol procenta. V šolskih prostorih nam je 20. in 27. m. m. prijetno potekel čas; imeli smo dvadnevni gospodarski tečaj, na katerem so štirje gospodje raznih strok kmetijstva in zadrugištva prav poljudno predavali. Udeležba poslušalcev pa je bila naravnost sijajna. — Dne 23. aprila je na prošnjo tukajšnje živinorejske zadruge po posredovanju tukajšnjega živinorejskega okrožja priredil deželni odbor premovanje plemenske živine. Premovanje bikov, krav in telic se je prav dobro obneslo. Prignalo se je nepričakovano lepo število živine, posebno bikov in telic. Žal, da so se morale poslednje domalega izključiti od premovanja, ker so starejše živali v prvi in drugi kategoriji pobrale skoro ves za premovanje dolženi znesek. Trajalo je premovanje pet ur, pri čemer je komisija brez odmora vztrajala ves čas in so gospodje veščaki odkrito priznali nepričakovan napredek v tukajšnji živinoreji.

Notranjske novice

n Hrenovica. Cerkevna slovesnost. Za hrenoviško župnijo je bila nedelja, 18. maja, lep dan. Vršila se je slavnost blagoslovljenja nove zastave tukajšnje dekleške Marijine družbe. Zastavo je prav lično izdelala Marija Sattner iz Ljubljane. Vso slovesnost je vodil škofijski vodnik preč. g. Jan. Ev. Kalan, ki je ta dan v farni cerkvi imel tri potrebne in primerne govore. Ob dveh popoldne je iz kaplanije v sprevedu spremilo novo zastavo v cerkev šest sosednih družb z štirimi zastavami. Po cerkveni slovesnosti pa so prav dovršeno nastopile dekleta v predstavi, ki je bila zelo dobro obiskana. Cerkev je bila lepo okrašena. Na trgu pred cerkvijo pa je stalo osem mlajev, katere so družbi podarili Zagorci. — Zaeno pa bodi še pripomnjen, da pri nas manjka ob takih slovesnih prilikah potrebne vzorne gostilne, ki bi tujcem in domačim postregla z vsem, ne pa samo z vinom, pivom in kruhom.

n Idrija. V ponedeljek po sv. Trojici ponoči je pobelil sneg naše hribe. V torek se je vreme zjasnilo ter je bila v sredo zjutraj precej huda slana. Skoro gotovo je povzročila precej škode sadnemu drevju, ki je bilo v polnem cvetju. — Alkohol in socialistični nauki so zmešali pamet 25 letnemu rudarju Ivanu Krapš, da se je obesil. — So li v interesu javnosti in človeštva toliko vsakoletni samoumori v Idriji? Kdo je kriv temu? Zakaj se tudi v Idriji popolnoma ne prepove prodaja žganja in špirta vsaj ob nedeljah? — Lep pogreb so napravili tukajšnji realci svojemu sošolcu Milanu Vremšak iz Kamnika, ki je v sredo 21. maja med poukom v realki nenadoma umrl. Dva takoj poklicana zdravnik nista mogla pomagati ter sta konstatirala srčno kap kot vzrok dijakove smrti. — Odkupovanje za zgradbo nove ceste po Kanomlji potreb-

nega sveta se še sedaj ni pričelo. Tudi politični obhod se še ni vršil. Želeti bi bilo, da se to čimprej zgodi. Kmetje težko pričakujejo, da se jim zgradi toliko potrebna cesta in želijo, da se letos prične vsaj s pripravi zanj.

n Senožeče. V nedeljo, dne 18. maja je imela »Živinorejska zadruga« prvi redni občni zbor. Iz poročila načelstva posnamemo, da je v prvem poslovnem letu zadruga marljivo delala. Nakupila je za polovično ceno devet plemenskih svinj in jih prepustila svojim članom. Kupila je plemenskega mrjasca ter dva bika. Največjega pomena je pa zadržni pašnik, katerega je zadruga kupila, kjer se bode vzrejala mlada živina. Pašnik se bo v tekočem letu uredil, prihodnje spomlad se bode pa že uporabljal. Velikega pomena za pašnik je točkoča voda, ki teče po pašniku; redka ugodnost za kraški svet. Občni zbor »Hranilnice in posojilnice« je bil isti dan v dvorani Slov. katol. izobraževalnega društva. »Hranilnica in posojilnica« bode v prihodnje imela svoje prostore v prostorih Slov. katol. izobraževalnega društva. Uradne ure so vsak petek od 9. do 12. ure dopoldne.

n Regulacija reke Vipave. Po vipavski dolini teče reka Vipava, ki dela s svojimi vsakoletnimi povodnjami kmetovalcem velikansko škodo. Reka ima jako majhen padec, izvira namreč komaj 90 metrov nad morsko višino, in jako plitvo strugo. Regulacija reke se že vleče več desetletij. Načrti za poglobitev kranjskega dela reke se že izvršujejo; do glavnega dela pa še ni prišlo, ker se temu ustavlja goriški deželni odbor, ker ne pripusti, da bi se kranjski del prej poglobil kakor goriški in bi vsled tega goriška zemlja okoli reke še bolj trpela vsled povodnji kakor sedaj. Kakor poročajo goriški listi, se bo tudi na Goriškem v kratkem času poglobitev resno v roke vzela. Ta teden v sredo, četrtek in petek se bo vršila na podlagi podrobnih izdelanih načrtov ob celem toku Vipave na goriški strani obhodna komisija, katere se bodo udeležili zastopniki ministrstva, namestništva in goriškega deželnega odbora. Dobro bi bilo, ako bi tudi vojaška oblast, kateri je gotovo mnogo lažje na tem delu, saj so v Vipavi vojaki, nekoliko na to delala, da se ta zelo potrebna regulacija čimprej izvrši.

n Žirovske novice. V sredo, 21. t. mes., se je zaključil osemtedenski gospodinjiski tečaj, ki ga je vodila gđna. Sittig. Javna skušnja, katere so se udeležili zastopnik deželnega odbora g. dr. Pogačnik, domači g. župnik in g. župan, je pokazala, da učenke med tem niso tratile časa in da so se res mnogo naučile. Nekako za slovo je predavala gđ. Sittig na sv. Rešnjega Telesa dan v našem slov. katol. izobraževalnem društvu ženam in dekletom o vzgoji. — V nedeljo pa se je zaključila obrtno-nadaljevalna šola z razstavo med šolskim letom izvršenih predmetov. — Most na novi cesti Ziri—Rovte ko kmalu dovršen. Pri tej priliki se nam usiljuje vprašanje: kdaj se bo pričelo z delom tako silno potrebnega žirovskega mo-

stu? Ves les in vse ogrodje, ki se rabja za betoniranje mostu, je sedaj pri roki, in ne bi bilo treba nič drugega, kakor prepeljati ga k žirovskemu mostu. Prihranili bi se tisočaki, ki jih bo sicer treba šteti za novo napravo lesenih pomožnih predmetov. Naj bi merodajni činitelji o tem razmišljali! — Umrl je g. Leopold Pelhan, oče tukajšnje c. kr. čipkarske učiteljice.

Zahvala.

Dne 16. aprila pogorela so nam naša poslopja, zavarovana pri „Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani“.

Škoda se je takoj cenila in tudi v našo popolno zadovoljnost izplačala, vsled tega se čutimo dolžne ta domači zavod vsakemu toplo priporočati.

V Zlatem polju, dne 18. maja 1913.

*Janez Masel, Jakob Pogačar
Jakob Stražar,
Matija Novak, Lovrenc Novak.*

Podpisal in priča:

Andrej Kancilja l. r.

Ivan Zupančič l. r. Matevž Stražar l. r.

priča.

župan.

Društveni vestnik

g Izobraževalno društvo v Stari Loki ponovi dne 1. junija gledališko predstavo s sledečim sporedom: 1. »Rožmarin«, ženski zbor. — 2. »Pozdrav«, mešani zbor. — 3. »Na morju«, ženski zbor. — 4. »Najdena hči«, igrokaz v treh dejanjih. — Po igri prosta zabava in šaljiva pošta.

g Telovadni odsek »Orel« v Naklem priredi v nedeljo, 1. junija, popoldne ob pol 4. uri šaljivi igri: »Pravica se je izkazala« in »V ječi«, šaljiv prizor iz vojaškega življenja. Igri se ponovita naslednje nedeljo ob vsakem vremenu.

g Izobraževalno društvo v Preddvoru nad Kranjem priredi v nedeljo, 1. junija, v grajskih prostorih gledališko predstavo v petih dejanjih s pevskimi točkami. Igra se ponovi 8. junija. Začetek obakrat ob treh popoldne.

Izobraž. društvo v Koroški Beli je priredilo zadnjo nedeljo igro »Repoštev«, ki se je prav zadovoljivo izvršila. Igralci, stari in novi, so častno rešili svoje vloge. Pred igro kakor tudi po igri pri prosti zabavi so pridno svirali društveni tamburaši, vmes pa prepeval moški zbor.

Predstava za revne šolarje v Mekinjah. V Mekinjah bo priredilo šolsko vodstvo v zvezi s Kat. slov. izobraževalnim društvom in godbo na lok dne 1. junija t. l. predstavo v Društvenem Domu. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Spored: Napried, koračnica; Na valovih, valček; Uspavanka, idila; Ob bregu Radbuze, valček; A hoi, koračnica. Vse

te točke izvaja godba na lok. Igra: »Kaznovana neposlušnost«. Čarobna igra s petjem in rajanjem v petih dejanjih. Priredil I. P. V igri nastopi poleg odraslih oseb tudi 15 palčkov, ki rajajo ter pojó šest pevskih točk. Igra ima mnogo krasnih prizorov. Čisti dobiček je namenjen v korist revnim šolarjem.

Živinorejska zadruga v Tunica ima redni občni zbor v nedeljo 8. junija 1913 ob 3. uri popoldne v mežnariji. Na dnevnem redu je volitev načelstva in nadzorstva, odobritev računskega zaključka in slučajnosti.

Odgovorni urednik F. Kerhne.

Dobre knjige

Dve novi igri. Silvin Sardenko je pisal dve novi dramatični deli.

I. Slovo slovanskih apostolov. V treh dramatskih slikah. Te dramatske slike so kakor nalašč primerne za razne slavnostne prireditve. Zelo živahno se predstavljajo vzvišeni nagibi, vsled katerih sta se sveta slovanska apostola odločila za misijonsko delo med Slovani. Predstava traja komaj pol ure. Igra ima samomoške vloge.

II. Skrivnostna zaroka. V štirih dejanjih. Krasna igra s samoženskimi vlogami. V obeh igrah se lepo proslavlja moč svetega križa; zato sta prav prikladni za letošnje jubilejno leto, a tudi ob drugih prilikah bodeta zelo ugajali. Cena za obe igri 1 K.

Roža sveta. Spisal J. R. Haggard, slovenil J. M. Povest iz tretje križarske vojske. 2 K 80 vin., vezano v platnu 3 K 90 vin.

Ta krasna povest je izšla kot XVIII. zvezek »Ljudske knjižnice« v zalogi »Katalishe Bukvarne« v Ljubljani. Pripovedna zbirka »Ljudska knjižnica« zasleduje vztrajno in dosledno svoj smoter, obogatiti slovensko slovstvo z zanimivim, a zaeno izbranim čtivom, saj so povesti »Dekle z biseri«, »Skozi pustinje in puščavo«, »Janez Nevolja« itd. zares pravi biseri pripovednega slovstva; prvenstvo bo pa zavzela brez dvoma najnovejša povest »Roža sveta«. »Roža sveta« je ena najlepših povesti, kar jih pozna svetovno slovstvo; njena snov je zajeta iz časa križarskih vojsk, torej iz one dobe, ko je bila verska ideja tako močna, da si je pripelo tisoče in tisoče vitezov križ na svoje prsi ter so šli osvobodjevat sveto deželo iz rok nevernikov. Doba križarskih vojsk je takorekoč viteška doba krščanstva.

Krivoprisežnik. Spisal Anzengruber. Narodna igra s petjem v treh dejanjih in sedmih slikah. 80 vin. — To je ena najprikladnejših iger za naše razmere in naše odre. Vprizoritev je lahka, kljub temu pa igra nudi veliko umetniškega užitka.

Mati svetega veselja. Spisal Silvin Sardenko. Skrivnost vstajenja v petih dramatskih slikah. 1 K 10 vin., vez. 2 K. — Ta pesnitev, ki se naslanja na zgodbo o vstajenju Gospodovem, bo z odra vnela ljud-

stvo za velike, lepe in svete ideje, katere bi pesnik-apostol rad zasadil v srce svojemu narodu.

Turški križ. Igra v štirih dejanjih. — **Tri sestre.** Igra v treh dejanjih. Spisal dr. I. Ev. Krek. 1 K. Ti dve igri sta res kot nalašč za naše odre. Vprizoritev obeh je po inscenaciji in vsebini prav lahka.

Andrej Hofer, tirolski junak. Ljudska igra v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko. 80 vin., 10 izvodov in več po 50 vin. Ta krasna igra, v kateri se najlepše zrcali požrtvovalna ljubezen do domovine, bo dosegla najsijajnejše uspehe povsod, kjer se bo uprizorila.

Za kratek čas

SMEŠNICE.

V uradu. Vodja: »Vi se vedno vsekujete in nos snazite; tega ne trpim!« — Pisar: »Pa vsekni se menda vendar smem!« — Vodja: »V prostem času kolikor hočete, ampak v uradu ne!«

V priliki rečeno. A. »Zakaj so te pa zopet zaprli?« — B. »Sodnikovo uro sem našel!« — A. »Pa to ni nič hudega!« — B. »Ali jaz sem jo prej našel, predno jo je izgubil!«

Čudna žena. A. »Tvoja žena je baje zelo mnogovrstna?« — B. »Je res; visi mi na vratu, sedi na mojih denarjih in mi zmeraj po glavi hodi!«

Kaj še dobim? »Kot otrok sem bil večkrat tepen, kot mladenič zaljubljen ter sem provročal prepire. Ko sem bil star 30 let, sem dobil trebuh in plešo, potem rdeč nos, ki je bil pozneje plav, in sedaj sem dobil svojo bratranko za ženo. Če pojde tako naprej, me res skrbi, kaj še vse dobim.«

Po ovinkih. Strežaj: »Gospod grof, prosim, dajte mi pismeno potrdilo, da nisem za novo leto nič dobil; moja žena bi sicer mislila, da sem darilo zapil!«

Požrtvovalen bolnik. »Prosim gospod zdravnik, da pridete brž k nam!« — Zdravnik: »Tako, kdo pa je bolan?« — »Jaz sam, pa nisem imel koga k vam poslati, sem pa sam prišel!«

Laurin & Klement
NOVI
MODELI
1913
7/20 HP. 13/30 HP. 16/40 HP.
nedosežne kakovosti, vedno pripravljeni za nabavo

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 21. maja: 81, 86, 32, 44, 85.

Dunaj, 24. maja: 83, 63, 56, 70, 31.

LAKI, EMAJLI, BARVE, FIRNEZI
ZNAMKE „OREBON“
793
so najboljši. Tovarna Mor. Sumperk.

Laxigen

idealno odvajalno

sredstvo v obliki sadežnih pastilj, ki gotovo in mlo učinkuje in ima najboljši prijeten okus. Izvirna škatlja (20 kosov) K 1-30.

Dobiva se v lekarnah in pri glavni zalogi: C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 2.

Steckenpferd- lilijino mlečno mlo

je slajkopraj neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lopote. Vsaki dan pohvalnice. Dobi se povsod A 80 vin. 962

Nihče ne misli, dokler je zdrav, na to, da pride kdaj lahko v prepih, ki mu lahko povzroči bolešno skrnino na rokah, nogah in trd vrat. Misli pa bi morali na to od časa do časa in za take slučaje imeti doma, kakor tudi za opekline, obtiske, otekline i. t. d. Fellerjev bolečino lajšajoči zeliščni esenc-fluid z znamko »Elza-fluid«. Iz lastne izkušnje to čitateljem najtopleje priporočamo. Naročiti je od lekarnarja E. V. Fellerja, Stubica, Elza trg št. 16, Hrvatsko, 12 klenic za poizkušnjo za 5 kron franko. Ravnotako naj bi imeli Fellerjeve odvajalne »Elza-kroglice« 6 škatlic za 4 kroge franko vedno doma.

Izjava.

1620

Širijo se med ljudstvom govorice, da sem v zvezi z listom »Slovenski Dom«. Tem potom izjavljam, da nisem naročnik »Slov. Doma« in tudi ne dopisnik tega lista in da nisem v nikaki zvezi z listom »Slovenski Dom«.

Kompolje pri Dobropolju, 26. maja 1913.

Franc Mustar.

V Ameriko
in Kanado
zložna, cena
in varna
vožnja s **CUNARD LINE**

Bližnji odhod iz domače luke:

Trsta: Saxonia 18./5., Panonia 28./5., Carpathia 4./6., Ivernia 18./6. 1913.

Iz Liverpoola: Caronia 17./5., 14./6., 19./7., 26./8.; Carmania 24./5., 5./7., 12./8.; Mauretania 31./5., 21./6., 12./7., 9./8., 30./8.; Campanija 7./6., 28./7., 26./7., 16./8.; Lusitania 2./8., 23./8. 1913.

Pojasnili in vožne karte pri Andrej Odiassek, Ljubljana, Slomškova ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega. Cena vožnji: Trst—New-York III. razred za one, ki potujejo v Kanado K 120— in za one v Združene države K 140—, otroci pod 12 let K 70; povsod še 20 K za osebni davek.

3988/11

SKRIVALNICA.

Kje je Anglez?

POZOR! Proda se **POZOR!**
mrva na travniku
 na posestvu A. Klobučar, Vešter p. Škofja Loka.

Posestvo je naprodaj
 1579
 tri četrt ure od št. Ruperta obsegajoče iz 21 orolov vsega gospodarskega poslopja v dobrem stanu. Redi se lahko 6 glav živine. V vinogradu je 500 trt na novo posajenih. Cena 6800 K ali pa tudi z vsem blagom vred za primerno ceno dražje. Oglasi na županstvo v št. Rupertu. Dol.

Samo direktno
 pri sukarni

„SUDETIA“
 Jägerndorf št. 42, avstr. Slez.
 lahko kupite
 suknjo za moške in
 ženske obleke kakor tudi
 šlesko platneno blago
 najbolje kakovosti
 za nizko tvorniško ceno.
 Odrezki za ničevno ceno.
 Zahtevajte vzorce!
 Krasne salson - novosti.

Zavod za tečaje o
TRGOVSKI VEDI

Frid. Mester, imejatelj preko
 evropskih moj znano bivše
 trgovske akademije, Lipsko.
 Prospekti pošilja zastonj
 ravnanstvo, 1482

Pri lišajih

vseh vrst, posebno pri
 mokrih in suhih lišajih,
 kakor tudi pri prihlajih
 nedosežen nadalje pri
 vseh izpuščjih, hse-
 morrhoidah, celo pri naj
 bolj zastaranih sučnjih,
 kjer so odpovedala vsa
 doslej uporabljena sred-
 stva, lekarnarja
 2411 Stander

Euzema-balzam

gotovo pomaga. Zdravi
 se z Euzemo brez mo-
 tenja poklice. Zavarov.
 s patent. 141.365. Cena
 5 kron.
 Pušica za poskušnjo
 3 kron.
 Prišete iz Roth-ove
 lekarne Kaufbeuren
 D 35, bav. Allgäu.
 Stevilna zahvalna pi-
 sma ozdravljenih, po-
 sebno takih, ki so vpo-
 rabljali leta vsa mogoča
 mazila brezuspešno.

Naročajte sobotnega „Slovenca“

Posestvo prodam

1627
 iz proste volje, vse v dobrem stanu
 poslopja vsa nova, lep vrt, prav lepe
 njive, hosta in senošet, četrt ure od
 farne cerkve in kolodvora. Pošta Videm,
 postaja Dobropolje, Zdenskavas št. 35.

Najboljše kose sedanosti so in ostanajo

TURŠKE KOSE

z varstveno znamko „Turka“

katere se pred vsemi drugimi odlikujejo
 s fino izpeljavo, posebno lahkoto in ne-
 dosežno rezjo. Dobivajo se v dolgotih:

cm 56, 61, 67, 72, 78, 84
 po K 2— po K 2-30.

pri F. S. Škrabar v Kranjski gor.
 Naročila čez 10 komadov poštnine prosto.

Radi dveh posestev na Gorenjskem dam v na-
 jem ali prodam po ugodni ceni 1 enonadstropno

v zelo dobrem stanju; v hiši je pet sob, ena
 kuhinja, dve kleti in velika veža. Pred nekaj
 leti je bila gostilna. Hlev obokan, prostora za
 osem glav živine in trije svinjaki; vodovod v
 hlevu in v kuhinji. Okoli poslopja je en oral
 vrta. Posestvo je na Mišatih št. 9, 20 minut od
 železn. postaje Otoče in 15 min. od farne cerkve.
 Polja ali gozdov je kupcu po želji na razpolago.
 Cena zelo zmerna. Poizve se na Mišatih št. 3,
 p. Podnart. 1252 1

Pripravna birmanska darila!

Nikel ura z verižico . . . K 4-50
 Nikel ura z verižico boljše
 vrsto . . . 6-50
 Prava sreb. moška ura . . . 7-
 Prava sr. moška ura z ver. . . 9-20
 Prava srebrna moška ura
 boljše vrsto . . . 12-
 Prava sreb. moška ura z
 dvojnimi pokrovom . . . 10-75
 Prava sreb. moška ura po-
 sebno fina . . . 19-
 14 kar. zlata ura . . . 44-
 14 kar. zlata ura boljše
 vrsto . . . K 70—, 80—, 100—

Nikel, damška ura z ve-
 rižico . . . K 7-50
 Prava sreb. damška ura z
 verižico . . . 9-50
 Prava sreb. damška ura
 boljše vrsto . . . 10-
 Prava sreb. damška ura z
 dvojnimi pokrovom . . . 13-
 Prava sreb. damška ura
 posebno fina . . . 16-
 14 kar. zlata damška ura . . . 20-
 14 kar. zlata damška ura
 boljše vrsto K 30—, 40—, 50—

Am. doubl. zlata zavratna
 verižica z obeskom . . . K 2-35
 Srebrna zavratna verižica
 z obeskom . . . 1-50
 Pozlačena zavratna veri-
 žica z obeskom . . . 2-
 14 kar. zlata zavratna ve-
 rižica z obeskom . . . 13-
 Srebrna dolga verižica za
 uro . . . 4-
 Am. double zlata verižica
 za uro . . . 5-
 14 kar. zlata dolga veri-
 žica za uro . . . 45-

Obrnite so zanesljivo na
 domačo tvrdko, kjer bo-
 dete najboljše postreženi!

Uhani zlato na sre-
 bro . . . K 1-80
 14 kar. zlati uhani . . . 5-80
 boljše vrste prav.
 finimi kamni . . . 8-
 z diamantom . . . 25-
 s prav. briljanti . . . 30-

Vse v finih škatulah
 — pripravno za darilo.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta. Ako naročeno blago ne ugaja, se v teku osmih dni zamenja ali denar vrne.

Mestni trg 25 (nasproti
 rotovža)

Ceniki zastonj in poš-
 nine prosto.

H. SUTTNER, LJUBLJANA 1

Lastna protokol. tovarna ur v Švici.
 Zastopstvo tovarne ur „Zenith“.

Sv. Petra cesta št. 8

Tovarniška znamka
 „IKO“.